

**NEAPMOKESTINAMOJO PAJAMŲ DYDŽIO
TAIKYMAS 2010 M. IR VĒLESNIAIS MOKESTINIAIS LAIKOTARPIAIS**

VILNIUS

2010

TURINYS

1. ĮVADAS	6
2. NEAPMOKESTINAMOJO PAJAMŲ DYDŽIO SAŲOKA IR DYDŽIAI	6
2.1. <i>Kas yra neapmokestinamasis pajamų dydis?.....</i>	6
2.2. <i>Kokiems asmenims gali būti pritaikytas neapmokestinamasis pajamų dydis?.....</i>	6
2.3. <i>Kokie yra NPD ir nuo ko jie priklauso?.....</i>	6
2.4. <i>Kaip apskaičiuojamas mėnesio NPD?.....</i>	6
2.5. <i>Kokiems asmenims taikomi didesni NPD?</i>	7
2.6. <i>Kaip apskaičiuojamas metinis NPD?.....</i>	7
2.7. <i>Koks yra papildomas NPD ir kokiems asmenims jis taikomas?</i>	8
3. MĖNESIO NPD TAIKYMAS MOKESTINIU LAIKOTARPIU.....	8
3.1. <i>Ar NPD gali būti taikomas mokesčiniu laikotarpiu?.....</i>	8
3.2. <i>Ką ir kam reikia pateikti, kad mėnesio NPD ir/ar papildomas NPD būtų taikomas mokesčiniu laikotarpiu?</i>	8
3.3. <i>Į kokias išmokas turi atsižvelgti darbdavys, apskaičiuodamas mėnesio NPD?</i>	8
3.4. <i>Ar pajamoms natūra priskiriamos pajamos už naudojimąsi tarnybiniu automobiliu asmeninėms reikmėms yra įtraukiamos į metines pajamas, apskaičiuojant darbuotojui taikytiną mėnesio NPD?</i>	9
3.5. <i>Ar, apskaičiuojant darbuotojui taikomą NPD, į darbo užmokestį įskaitomi dienpinigiai, kurie yra apmokestinami pajamų mokesčiu?.....</i>	9
3.6. <i>Ar galima atimti mėnesio NPD ir papildomą NPD iš ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpų?.....</i>	9
3.7. <i>Ar galima gyventojui, gavusiam tik nesusijusių su darbo santykiais apmokestinamųjų pajamų, pritaikyti mėnesio NPD?</i>	9
3.8. <i>Kaip gyventojui taikomas NPD ir/ar papildomas NPD, jei jis dirba keliose įmonėse?....</i>	9
3.9. <i>Kokiais atvejais reikėtų pateikti darbdaviui prašymą taikyti tik dalį priklausančio mėnesio NPD arba iš viso jo netaikyti?.....</i>	10
3.10. <i>Nuo kada pradėdamas ar nustojamas taikyti didesnis NPD?</i>	10
3.11. <i>Ar galima mokesčiniu laikotarpiu pritaikyti per mažai pritaikytą NPD ar papildomą NPD arba papildomai apmokestinti dėl pritaikyto per didelio NPD ankstesnį mėnesį (ankstesniais mėnesiais) darbuotojui išmokėtas išmokas?.....</i>	10
4. PRAKTINIAI MĖNESIO NPD TAIKYMO PAVYZDŽIAI	10
4.1. <i>Darbuotojas yra pateikęs prašymą taikyti NPD. 2010 m. sausio mėnesį išmokamas 2009 m. gruodžio mėnesio darbo užmokestis. Ar taikyti NPD?</i>	11
4.2. <i>Darbdavys apskaičiuoja ir išmoka gyventojai darbo užmokestį už vasario mėnesį (iki šio mėnesio 10 dienos). Nuo vasario 11 d. gyventoja pradeda gauti motinystės pašalpą, kurią moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinis skyrius. Kaip pajamų mokesčių nuo išmokėtos darbo užmokesčio dalies turi apskaičiuoti darbdavys? Ar taikomas NPD?</i>	11
4.3. <i>Kaip taikomas neapmokestinamasis pajamų dydis, kai darbo užmokestis yra mokamas vieną kartą per mėnesį, t.y. iki kito mėnesio 15 dienos, pagal 4.3.1-4.3.6 punktuose pateikiamas situacijas?.....</i>	11
4.3.1. <i>Ar taikomas NPD 2011 m. sausio mėnesį išmokamam 2010 m. gruodžio mėnesio darbo užmokesčiui?</i>	11
4.3.2. <i>Ar taikomas NPD 2011 m. sausio mėnesį išmokamam 2010 m. gruodžio mėnesio darbo užmokesčiui, jeigu 2010 m. gruodžio mėnesį buvo išmokėta gruodžio mėnesio darbo užmokesčio dalis? Sausio mėnesį daugiau darbo užmokesčio nebūtų išmokėta.</i>	12

- 4.3.3. Kaip taikomas NPD, jei darbuotojas sausio mėnesį serga, o ligos pašalpa už dvi dienas (sausio mėnesio) išmokama vasario mėnesį kartu su sausio mėnesio darbo užmokesčiu?.... 12
- 4.3.4. Vasario mėnesį darbuotojas išėjo atostogų (atostogos tęsėsi nuo vasario 16 d. iki vasario 28 d.). Atostoginiai išmokami vasario mėnesį. Darbo užmokesčio likusi dalis išmokama kovo mėnesį (kaip numatyta Darbo kodekse, atostoginiai turi būti išmokami prieš 3 kalendorines dienas iki atostogų pradžios). Kaip taikomas NPD darbo užmokesčiui už atostogas? 12
- 4.3.5. Tas pats (4.3.4 punkte nurodytas) darbuotojas kovo mėn. išeina atostogų. Darbo užmokestis už atostogų dienas kartu su kovo darbo užmokesčiu išmokami kovo mėnesį. Kaip apskaičiuojamas darbo užmokesčiui už atostogas taikytinas NPD? 12
- 4.3.6. 2010 m. gruodžio mėnesį išmokamas darbo užmokestis už lapkričio mėnesį. Išmokai pritaikomas gruodžio mėnesio NPD. Jei darbuotojas išeis atostogų gruodžio mėnesį, kaip bus taikomas NPD? 13
- 4.3.7. Darbuotojas yra pateikęs prašymą taikyti NPD. Darbo užmokestis mokamas 1 kartą, mėnesiui pasibaigus. Darbuotojui nuo 2010-01-20 iki 2010-02-10 suteikiamos atostogos. Sausio 19 d. jam išmokamas sausio mėnesio darbo užmokestis - 1400 Lt, atlyginimas už visas atostogas - 1900 Lt. Sausio mėnesio atlyginimas už atostogas - 1000 Lt, o vasario mėnesio atlyginimas už atostogas - 900 Lt. Kaip apskaičiuojamas mėnesio NPD ir pajamų mokestis? 13
- 4.4. Kaip pagal pateikiamą situaciją apskaičiuojamas NPD ir pajamų mokestis, kai darbo užmokestis mokamas 2 kartus per mėnesį (už 2009 m. gruodžio mėn. išmokėtas 2009 m.) kartu su atlyginimu už atostogas? 14
- 4.5. Kaip pagal pateikiamą situaciją apskaičiuojamas NPD ir pajamų mokestis, kai darbo užmokestis mokamas 2 kartus per mėnesį (už 2009 m. gruodžio mėn. išmokėtas 2010 m.) kartu su atlyginimu už atostogas? 15
- 4.6. Kaip pagal pateikiamą situaciją apskaičiuojamas NPD ir pajamų mokestis, kai darbo užmokestis mokamas dalimis, o II dalis išmokama vėliau nei per kito mėnesio 10 darbo dienų? 16
- 4.7. Kaip pagal pateikiamą situaciją apskaičiuojamas NPD ir pajamų mokestis, kai išmokamas darbo užmokestis ir ligos pašalpa? 16
- 4.8. Kaip taikomas NPD ir apskaičiuojamas pajamų mokestis, kai darbo užmokestis išmokamas už kelis to paties mokesstinio laikotarpio mėnesius?..... 17
- 4.9. Kaip taikomas NPD, kai darbo užmokestis išmokamas už kelis skirtingų mokesolinių laikotarpių mėnesius? 17
- 4.10. Ar taikomas NPD darbo užmokesčiui, išmokėtam jau nedirbančiam gyventojui?..... 17
- 4.11. Kaip taikomas NPD, jeigu darbo užmokestis mokamas nereguliariai?..... 18
- 4.12. Ar galėjo gyventojas, gaunantis per mėnesį daugiau kaip 3150 Lt pajamų, susijusių su darbo santykiais, taikyti NPD, o vėliau deklaravęs pajamas primokėti pajamų mokesť? ... 19
- 4.13. Darbuotojui nustatytas 1 000 Lt mėnesinis atlyginimas. Kadangi jo darbas yra kilnojamojo pobūdžio, patirtoms išlaidoms atlyginti darbo sutartyje jam nustatytas papildomų išlaidų kompensuojamasis dydis - 50 proc. mėnesinio atlyginimo. Darbuotojas 2010 m. balandžio mėn. dirbo kilnojamojo pobūdžio darbą Lietuvos Respublikos teritorijoje. Už balandžio mėn. jam apskaičiuota mėnesinio atlyginimo suma - 1 000 Lt ir 50 proc. mėnesinio atlyginimo papildomoms išlaidoms kompensuoti - 500 Lt. Kompensacija, viršijanti nustatytus apribojimus (dienpinigių už komandiruotę LR ribose norma), išmokėta gegužės pradžioje ir apmokestinta pajamų mokesčiu. Kurio mėnesio (balandžio ar gegužės) pajamoms priskirtina apmokestinta kompensacijos suma, turėianti įtakos kintamo NPD sumai? 19
- 4.14. Darbuotojas, dirbantis ne visą darbo dieną, kurio darbo sutartyje nustatytas 850 Lt darbo užmokestis, 2010 m. liepą buvo išsiųstas į 14 dienų komandiruotę Lietuvos Respublikos teritorijoje. Už komandiruotėje būtas dienas jam 2010 m. liepos mėnesį priskaičiuota 273 Lt dienpinigių. Rugsjūčio mėnesį jis taip pat 12 dienų buvo komandiruotėje Lietuvos Respublikos teritorijoje. Už šias dienas jam priskaičiuota 234 Lt dienpinigių. Bendra dienpinigių suma (už liepos ir rugsjūčio mėnesio komandiruotes) išmokėta 2010 m. rugsėjo pradžioje, o apribojimus viršijanti dienpinigių suma (82 Lt) apmokestinta pajamų mokesčiu.

<i>Kokio mėnesio pajamoms priskirtina apmokestinta kompensacijos suma, turėianti įtakos kintamo NPD sumai?</i>	<i>19</i>
5. METINIS NEAPMOKESTINAMASIS PAJAMŲ DYDIS IR JO TAIKYMAS.....	20
<i>5.1. Kam taikomas metinis NPD?.....</i>	<i>20</i>
<i>5.2. Kaip prisitaikyti metinį NPD?</i>	<i>20</i>
<i>5.3. Kokios pajamos turi įtakos metiniam NPD?.....</i>	<i>20</i>
<i>5.4. Kaip apskaičiuojamas metinis NPD?.....</i>	<i>20</i>
<i>5.5. Per kokį terminą gyventojui grąžinama pajamų mokesčio permoka?.....</i>	<i>20</i>
<i>5.6. Kaip apskaičiuojamas metinis NPD gyventojui, kuriam nustatytas 0-25 ar 30-55 procentų darbingumo lygis, arba senatvės pensijos amžių sukakusiam gyventojui, kuriam teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas didelių, vidutinių ar nedidelių specialiųjų poreikių lygis, ar gyventojui, kuriam sunkus, vidutinis ar lengvas neįgalumo lygis buvo nustatytas per 2010 m. mokestinį laikotarpį?</i>	<i>20</i>
<i>5.7. Ar nuolatinis Lietuvos gyventojas gali susigrąžinti per daug išskaičiuotą pajamų mokestį už praėjusius metus, jei jam nebuvo pritaikytas pagrindinis arba individualus NPD ir papildomas NPD?</i>	<i>21</i>
<i>5.8. Kaip apskaičiuojama metinio NPD dalis galutinai iš Lietuvos išvykstančiam nuolatiniam Lietuvos gyventojui?.....</i>	<i>21</i>
<i>5.9. Ar metinį NPD gali prisitaikyti individualios įmonės savininkas?.....</i>	<i>22</i>
<i>5.10. Ar metinį NPD gali prisitaikyti individualią veiklą vykdančias gyventojas?.....</i>	<i>22</i>
<i>5.11. Kaip metinį NPD gali prisitaikyti nenuolatinis Lietuvos gyventojas?</i>	<i>22</i>
6. KURIEMS GYVENTOJAMS NUSTATYTA PAREIGA PERSKAIČIUOTI METINĮ NPD?.....	23
<i>6.1. Kada ir kodėl gyventojui atsiranda pareiga perskaičiuoti metinį NPD ir sumokėti pajamų mokestį?</i>	<i>23</i>
<i>6.2. Kokiais konkrečiais atvejais atsiranda pareiga perskaičiuoti metinį NPD?.....</i>	<i>23</i>
<i>6.3. Kas yra atsakingas už metinio NPD perskaičiavimą?.....</i>	<i>23</i>
<i>6.4. Kaip perskaičiuoti metinį NPD ir sumokėtiną pajamų mokestį?</i>	<i>23</i>
<i>6.5. Kokioje deklaracijoje perskaičiuojamas metinis NPD ir pajamų mokestis?.....</i>	<i>24</i>
<i>6.6. Ką gyventojui reikia deklaruoti metinėje pajamų deklaracijoje?.....</i>	<i>24</i>
<i>6.7. Kaip patikrinti, ar reikia perskaičiuoti metinį NPD?</i>	<i>24</i>
7. PAPILDOMO NEAPMOKESTINAMOJO PAJAMŲ DYDŽIO TAIKYMO YPATUMAI.....	24
<i>7.1. Ar gali gyventojas, gavęs tik nesusijusių su darbo santykiais apmokestinamųjų pajamų, prisitaikyti papildomą NPD?</i>	<i>24</i>
<i>Vaikus auginantis gyventojas A 2010 m. mokestiniu laikotarpiu gavo pajamų tik iš vykdomos antstolio individualios veiklos.....</i>	<i>24</i>
<i>Vaikus auginantis gyventojas B 2010 m. mokestiniu laikotarpiu gavo tik autorinius atlyginimus.....</i>	<i>24</i>
<i>Gyventojams A ir B taikomas metinis papildomas NPD</i>	<i>24</i>
<i>7.2. Kaip mokestiniu laikotarpiu kiekvienam iš tėvų taikomas papildomas NPD?.....</i>	<i>24</i>
<i>7.3. Ar taikomi papildomi NPD nesusituokusiems vaikų auginantiems gyventojams?.....</i>	<i>25</i>
<i>7.4. Kaip ir koks PNPD taikomas už globojamus vaikus?.....</i>	<i>25</i>
<i>7.5. Nuo kada pradedamas taikyti didesnis papildomas NPD?.....</i>	<i>25</i>
<i>7.6. Kaip apskaičiuojamas papildomas NPD, jeigu vieną vaiką kartu su sutuoktine auginančiam gyventojui 2010 m. vasario 15 d. gimė antras vaikas?.....</i>	<i>25</i>
<i>7.7. Nuo kada nustojama taikyti papildomą NPD?</i>	<i>25</i>
<i>7.8. Ką turi daryti gyventojas, kurio teisė į papildomą NPD pasibaigia arba kuriam tokia teisė atsiranda?</i>	<i>25</i>
<i>7.9. Kada nustojamas taikyti papildomas NPD vyresniam kaip 18 metų vaikui (įvaikiui), besimokančiam dieninėje bendrojo lavinimo mokykloje?.....</i>	<i>26</i>
<i>7.10. Kokios mokyklos priskiriamos prie bendrojo lavinimo mokyklų?.....</i>	<i>26</i>

7.11. Ar taikomas papildomas NPD kitoms nei susijusioms su darbo santykiais iš darbdavio gautoms pajamoms?	26
7.12. Ar papildomas NPD priklauso nuo gaunamų pajamų dydžio?	26
7.13. Į kokias mėnesio pajamas atsižvelgiama, taikant papildomą NPD?.....	26
7.14. Koks asmuo laikomas vienas auginantis vaiką?	26
7.15. Kokius dokumentus turi pateikti tėvai (įtėviai), auginantys vaikus?.....	27
7.16. Ar būtina pateikti darbdaviui pažymą apie šeimines padėtis, jeigu vaiką kartu auginantys tėvai pateikia vaiko gimimo liudijimą?	27
7.17. Kokius dokumentus turi pateikti gyventojas, vienas auginantis vaikus?.....	27
7.18. Ar taikomas papildomas NPD gyventojai, auginantys ištekėjusių 18 metų nesukakusių dukterį, turinčių vaiką?	27
7.19. Kaip taikomas papildomas mėnesio NPD sutuoktiniams, auginantiems bendrą vaiką ir vaiką iš ankstesnės sutuoktinės santuokos, jeigu patėvis vaiko neįvaikino?	27
7.20. Ar gali visą metinį papildomą NPD pritaikyti tik vienas iš tėvų?.....	28
7.21. Ar taikomas papildomas NPD išsiskyrusiam asmeniui, turinčiam vaikų?.....	28
7.22. Jeigu asmeniui yra taikomas didesnis NPD dėl nustatyto 30-55 proc. darbingumo lygio, ar jam taikomas ir papildomas NPD?.....	28
7.23. Kaip apskaičiuojamas ir taikomas metinis papildomas NPD?	28
7.24. Kaip pagal pateiktą situaciją taikomas papildomas NPD?.....	29
7.25. Ar galima mokesčiniu laikotarpiu pritaikyti dėl padarytos klaidos per mažai pritaikytą papildomą NPD arba papildomai apmokestinti dėl pritaikyto per didelio papildomo NPD ankstesnį mėnesį (ankstesniais mėnesiais) darbuotojui išmokėtas išmokas?.....	29
7.26. Kaip apskaičiuojama metinio papildomo NPD dalis galutinai iš Lietuvos išvykstančiam nuolatiniame Lietuvos gyventojui?.....	29

1. IVADAS

Pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau - GPMĮ) 16 straipsnio 1 dalies 5 punkto nuostatas Lietuvos gyventojas iš savo apmokestinamų pajamų gali atimti neapmokestinamąjį pajamų dydį ir papildomą neapmokestinamąjį pajamų dydį, apskaičiuodamas mokestinio laikotarpio vieno mėnesio apmokestinamąsias pajamas arba metinį neapmokestinamąjį pajamų dydį ir metinį papildomą neapmokestinamąjį pajamų dydį, apskaičiuodamas mokestinio laikotarpio apmokestinamąsias pajamas.

Šio leidinio tikslas - paaiškinti neapmokestinamojo pajamų dydžio (toliau - NPD) ir papildomo neapmokestinamojo pajamų dydžio (toliau - papildomas NPD) taikymą. Leidinyje gyventojai ras atsakymus į klausimus:

- kokie asmenys gali atimti NPD ir papildomą NPD iš savo pajamų;
- kaip apskaičiuojamas NPD, papildomas NPD ir metinis NPD bei metinis papildomas NPD;
- kokiais atvejais gyventojams atsiranda pareiga perskaičiuoti metinį NPD.

2. NEAPMOKESTINAMOJO PAJAMŲ DYDŽIO SĄVOKA IR DYDŽIAI

2.1. Kas yra neapmokestinamasis pajamų dydis?

Neapmokestinamasis pajamų dydis - tai tam tikra gyventojų gautų pajamų suma, kuri gali būti atimta iš gyventojų pajamų, susijusių su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais (toliau - su darbo santykiais susijusios pajamos), taip sumažinant pajamų mokesčio bazę.

2.2. Kokiems asmenims gali būti pritaikytas neapmokestinamasis pajamų dydis?

- Nuolatiniam Lietuvos gyventojui, gaunančiam su darbo santykiais susijusių pajamų.
- Nenuolatiniam Lietuvos gyventojui, gaunančiam su darbo santykiais susijusių pajamų iš Lietuvoje esančio subjekto.

Žr. leidinį "Kas yra nuolatinis Lietuvos gyventojas pajamų mokesčio mokėjimo ir deklaravimo tikslais".

- NPD netaikomas gyventojui, negaunančiam su darbo santykiais susijusių pajamų.

2.3. Kokie yra NPD ir nuo ko jie priklauso?

NPD yra mėnesio ir metinis.

Ar gyventojui gali būti taikomas mėnesio NPD ir kokia yra jo suma, priklauso tik nuo gyventojų per mėnesį gaunamų su darbo santykiais susijusių pajamų sumos.

Ar gyventojui gali būti taikomas metinis NPD ir kokia yra jo suma, priklauso ne tik nuo metinių su darbo santykiais susijusių pajamų, bet ir nuo visų kitų apmokestinamųjų pajamų. Į metines apmokestinamąsias pajamas, apskaičiuojant metinį NPD, neįskaičiuojamos tik apmokestinamosioms pajamoms priskirtos išmokos, išmokėtos pasibaigus gyvybės draudimo ar pensijų kaupimo sutarčiai arba tokią sutartį nutraukus, neviršijančios sumokėtų įmokų sumos, taip pat pajamos, gautos iš veiklos pagal verslo liudijimą.

2.4. Kaip apskaičiuojamas mėnesio NPD?

Gyventojų, kurio mėnesio pajamos, susijusios su darbo santykiais, yra 800 Lt ar mažesnės, mėnesio NPD yra 470 Lt. Gyventojų, kurio mėnesio pajamos, susijusios su darbo santykiais, yra didesnės nei 800 Lt, mėnesio NPD apskaičiuojamas pagal formulę:

$$\text{Mėnesio NPD} = 470 - 0,2 \times (\text{gyventojų mėnesio pajamos, susijusios su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais} - 800 \text{ Lt}).$$

*Gyventojų mėnesio pajamos, susijusios su darbo santykiais, yra 2000 Lt (prieš mokesčius).
Mėnesio NPD apskaičiuojamas taip:
 $2000 - 800 = 1200$*

$1200 \times 0,2$ (koeficientas) = 240
 $470 - 240 = 230$.
 Mėnesio NPD yra 230 Lt.

Gyventojui, kurio mėnesio pajamos, susijusios su darbo santykiais, yra 3150 Lt ar didesnės, NPD netaikomas, nes, apskaičiavus NPD pagal mėnesio formulę, jis yra lygus nuliui (neigiama suma taip pat laikoma nuliu).

2.5. Kokiems asmenims taikomi didesni NPD?

Didesni NPD taikomi:

1) asmenims, kuriems nustatytas 0-25 procentų darbingumo lygis, ar senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis, ar asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas sunkus neįgalumo lygis. Šiems asmenims taikytinas mėnesio NPD yra 800 litų per mėnesį;

2) asmenims, kuriems nustatytas 30-55 procentų darbingumo lygis, ar senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas vidutinių ar nedidelių specialiųjų poreikių lygis, ar asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas vidutinis ar lengvas neįgalumo lygis. Šiems asmenims taikytinas mėnesio NPD yra 600 litų per mėnesį.

Didesni 600 Lt ar 800 Lt mėnesio NPD tokiems gyventojams yra taikomi, neatsižvelgiant į per mėnesį gaunamų pajamų, susijusių su darbo santykiais, sumas.

Jeigu gyventojai šiame punkte paminėtus kriterijus atitiko visą mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus), jiems didesni metiniai NPD (7200 Lt ar 9600 Lt) taikomi, neatsižvelgiant į per metus gautų su darbo santykiais susijusių ir kitų apmokestinamųjų pajamų sumas.

2.6. Kaip apskaičiuojamas metinis NPD?

Kai gyventojų metinės pajamos neviršija 9600 litų, tai metinis NPD yra 5640 litų. Kai gyventojų metinės pajamos yra didesnės nei 9600 litų, konkretus metinis NPD apskaičiuojamas pagal formulę, vadovaujantis principu, kad, didėjant metinėms pajamoms, taikomas vis mažesnis MNPDP.

Metinis NPD apskaičiuojamas pagal formulę:

Metinis NPD = $5640 - 0,2 \times (GMP - 9600)$.

GMP - gyventojų metinės apmokestinamosios pajamos, į kurias metinio NPD apskaičiavimo tikslu neįskaičiuojamos išmokos, gyventojui išmokėtos pasibaigus gyvybės draudimo ar pensijų kaupimo sutarčiai ar ją nutraukus, neviršijančios sumokėtų įmokų sumos, individualios veiklos pajamos, kurioms taikomas 5 proc. pajamų mokesčio tarifas (t.y. apmokestinamosios pajamos iš žemės ūkio veiklos, komercinės ar gamybinės veiklos), taip pat iš veiklos pagal verslo liudijimą gautos pajamos.

Individualios veiklos pajamos, gautos iš laisvųjų profesijų veiklos (advokato, advokato padėjėjo, notaro, notaro padėjėjo, antstolio, antstolio padėjėjo, konsultanto teisiniais klausimais, apskaitininko, auditoriaus, buhalterio, lobisto, finansų konsultanto, mokesčių konsultanto, architekto, inžinieriaus, dizainerio, gydytojo, psichologo, žurnalisto, maklerio, brokerio ir panašiai), 2010 m. ir vėlesnį mokestinį laikotarpį yra apmokestinamos taikant 15 proc. pajamų. Apskaičiuojant metinį NPD, šios pajamos yra įskaitomos į metines pajamas.

Gyventojas per 2010 m. mokestinį laikotarpį gavo 15000 Lt su darbo santykiais susijusių pajamų, 5000 Lt ne individualios veiklos pajamų už patalpų nuomą ir 3000 Lt autorinį atlyginimą. Bendra metinių apmokestinamųjų pajamų suma - 23000 Lt.

Metinis NPD apskaičiuojamas taip:

$23000 - 9600 = 13400$

$13400 \times 0,2$ (koeficiento) = 2680

$5640 - 2680 = 2960$ Lt.

Metinis NPD yra 2960 Lt.

Jeigu gyventojų metinės apmokestinamosios pajamos yra didesnės nei 37800 Lt ar šiai sumai lygios, tai metinis NPD netaikomas, nes, apskaičiavus NPD pagal metinio formulę, jis yra lygus nuliui (neigiama suma taip pat laikoma nuliu).

2.7. Koks yra papildomas NPD ir kokiems asmenims jis taikomas?

Papildomas NPD nuo 2009 m. sausio 1 d. yra: 100 Lt už pirmą auginamą vaiką (įvaikį), po 200 Lt - už antrą ir kiekvieną paskesnį.

Papildomas NPD taikomas nuolatiniais Lietuvos gyventojams (tėvams arba įtėviams), auginantiems vieną ar daugiau vaikų (įvaikių) iki 18 metų, taip pat vyresnius, jeigu jie mokosi dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose. Papildomas NPD gali būti taikomas tik tuo atveju, jeigu gyventojai vaikus (įvaikius) augina. Kad papildomas NPD būtų taikomas, vien vaikų turėjimo aplinkybės nepakanka.

Nenuolatiniais Lietuvos gyventojams papildomas NPD netaikomas.

3. MĖNESIO NPD TAIKYMAS MOKESTINIU LAIKOTARPIU

3.1. Ar NPD gali būti taikomas mokestiniu laikotarpiu?

Nuolatiniam Lietuvos gyventojui, gaunančiam su darbo santykiais susijusių pajamų, mėnesio NPD ir papildomas NPD gali būti taikomas mokestiniu laikotarpiu.

Nenuolatiniam Lietuvos gyventojui mėnesio NPD mokestiniu laikotarpiu netaikomas. Nenuolatiniam Lietuvos gyventojui gali būti pritaikytas tik metinis NPD ir tik mokestiniam laikotarpiui pasibaigus pagal jo pateiktą nenuolatinio Lietuvos gyventojų metinę pajamų mokesčio deklaraciją.

3.2. Ką ir kam reikia pateikti, kad mėnesio NPD ir/ar papildomas NPD būtų taikomas mokestiniu laikotarpiu?

Gyventojas, norėdamas, kad iš jo darbo užmokesčio būtų atimamas jam taikytinas NPD ir/ar papildomas NPD, turi darbdaviui pateikti laisvos formos prašymą. Kai gyventojas prašyme nurodo, jog jam yra taikytinas didesnis (600 Lt ar 800 Lt) NPD ar papildomas NPD, teisę į tokį NPD jis turi pagrįsti atitinkamais įrodymais - neįgalumo lygio, asmens darbingumo lygio, darbingumo lygio dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar profesinės ligos pažymomis, ištuokos liudijimu, vaiko (įvaikio) gimimo dokumentais (kopijomis) ir pan.

Darbdavys neprivalo reikalauti iš darbuotojų patikslinti prašymus, kai įstatymu pakeičiami NPD ar papildomi NPD.

3.3. Į kokias išmokas turi atsižvelgti darbdavys, apskaičiuodamas mėnesio NPD?

Apskaičiuojant nuolatiniam Lietuvos gyventojui taikytiną mėnesio NPD, būtina atsižvelgti tik į visas kas mėnesį mokamas išmokas (pagrindinį darbo užmokestį, priedus ir priemokas), susijusias su darbo santykiais. Prie mėnesio darbo užmokesčio sumos, lemiančios darbuotojui taikytiną mėnesio NPD, priskiriama: darbo užmokestis, priedai, premijos (mėnesio, ketvirtinės, metinės), ligos pašalpa už pirmas dvi ligos dienas, kompensacija už nepanaudotas atostogas, išmokos už viršvalandinį darbą, darbą švenčių ir poilsio dienomis, nakties metu, už prastovos laiką, atlyginimas už atostogas, teisės aktų nustatytus dydžius viršijantys dienpinigiai - ir visi kiti papildomi uždarbiai, bet koku būdu tiesiogiai darbdavio išmokami darbuotojui už jo atliktą darbą.

Dovanos, apmokestinamosios pajamos priskiriami prizai, pašalpos ir kitokios nenuolatinio pobūdžio išmokos neįskaičiuojamos į mėnesio darbo užmokestį, tačiau įskaičiuojamos į metines pajamas, susijusias su darbo santykiais, įtakojančias metinį NPD.

3.4. Ar pajamoms natūra priskiriamos pajamos už naudojimąsi tarnybiniu automobiliu asmeninėms reikmėms yra įtraukiamos į metines pajamas, apskaičiuojant darbuotojui taikytiną mėnesio NPD?

Pajamos už naudojimąsi tarnybiniu automobiliu asmeninėms reikmėms nuo 2010 m. pradžios yra pripažįstamos gyventojų pajamomis, gautomis natūra. Gyventojui išmokėtos išmokos forma (piniginė ar natūra) nepakeičia pajamų rūšies. Pagal išmokos esmę darbuotojo nauda, gauta dėl naudojimosi tarnybiniu automobiliu asmeninėms reikmėms, laikytina darbo užmokesčio dalimi. Apskaičiuojant darbuotojui taikytiną mėnesio NPD, ši natūra darbuotojo gauta darbo užmokesčio dalis turėtų būti įskaitoma į jo mėnesio darbo užmokestį.

3.5. Ar, apskaičiuojant darbuotojui taikomą NPD, į darbo užmokestį įskaitomi dienpinigiai, kurie yra apmokestinami pajamų mokesčiu?

Apskaičiuojant darbuotojui taikytiną NPD ir jo mėnesio pajamas, susijusias su darbo santykiais, į jas yra įskaitomos tos dienpinigių sumos, kurios apmokestinamos pajamų mokesčiu. Apmokestinamosioms pajamoms priskirti dienpinigiai mokesčių išskaičiuojančiojo asmens deklaracijoje deklaruojami kaip pajamos, susijusios su darbo santykiais.

Nustatant gyventojų gautas metines pajamas ir taikytiną metinį NPD, į dienpinigius taip pat atsižvelgiama.

3.6. Ar galima atimti mėnesio NPD ir papildomą NPD iš ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpų?

Mėnesio NPD ir/ar papildomas NPD gali būti atimamas iš ligos, motinystės (tėvystės), tėvystės pašalpų, kadangi šios pajamos, apskaičiuojant NPD/papildomą NPD, priskiriamos prie pajamų, susijusių su darbo santykiais.

Kai ligos pašalpa, motinystės, motinystės (tėvystės) pašalpa yra išmokama už visą mėnesį ar kelis mėnesius, NPD/papildomą NPD taiko Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinis skyrius (toliau - VSDFV teritorinis skyrius).

Kai ligos pašalpa išmokama ne už visą mėnesį, darbdaviui rekomenduojama taikytiną NPD ir pajamų mokesčių perskaičiuoti (sudėjus atitinkamo mėnesio darbo užmokestį, visą ligos pašalpą), nes dėl pašalpos gavimo taikytinas NPD pasikeičia. VSDFV teritorinio skyriaus informacija apie pašalpas skelbiama Elektroninės draudėjų aptarnavimo sistemos portale.

Pajamų mokesčio suma perskaičiuojama už tą mėnesį, už kurį darbuotojas gavo ir darbo užmokestį, ir pašalpą. Mėnesinėje pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos FR0572 formoje (versija 03, priede FR0572A), patvirtintoje Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2009 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. VA-23 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. sausio 15 d. įsakymo Nr. VA-7 „Dėl Mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos formos, jos priedų formų bei jų pildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2009, Nr. 28-1124), duomenys apie priklausantią sumokėti pajamų mokesčio sumą įrašomi į to mėnesio, kurį atliekamas perskaičiavimas, FR0572 formą. Tokiu būdu, perskaičiavus pajamų mokesčių, delspinigiai už per mažai išskaičiuotą pajamų mokesčių neskaičiuojami.

3.7. Ar galima gyventojui, gavusiam tik nesusijusių su darbo santykiais apmokestinamųjų pajamų, prisitaikyti mėnesio NPD?

Jeigu gyventojas gauna tik tokių apmokestinamųjų pajamų, kurios nesusiję su darbo santykiais (pavyzdžiui, gauna tik autorinius atlyginimus ar individualios veiklos pajamų), mėnesio NPD mokesčiniu laikotarpiu netaikomas.

3.8. Kaip gyventojui taikomas NPD ir/ar papildomas NPD, jei jis dirba keliuose įmonėse?

Mokesčiniu laikotarpiu NPD ir papildomas NPD gali būti taikomas tik vienoje su darbo santykiais susijusių pajamų gavimo vietoje. Jeigu gyventojas tuo pačiu metu gauna pajamų, susijusių su darbo santykiais, iš daugiau nei vieno pajamų šaltinio, pasirinktoje su darbo santykiais susijusių pajamų gavimo vietoje jis turi pateikti prašymą taikyti NPD (arba NPD dalį) ir/ar

papildomą NPD. Kitoje įmonėje (įstaigoje) jo gaunamas visas darbo užmokestis apmokestinamas pajamų mokesčiu. Papildomas NPD taikomas toje pačioje įmonėje (įstaigoje), kurioje taikomas NPD.

3.9. Kokiais atvejais reikėtų pateikti darbdaviui prašymą taikyti tik dalį priklausančio mėnesio NPD arba iš viso jo netaikyti?

Gyventojas, gaunantis pajamų, susijusių su darbo santykiais, tuo pat metu iš dviejų ar daugiau įmonių (įstaigų), pasirinktam darbdaviui turėtų pateikti prašymą taikyti tik dalį jam priklausančio mėnesio NPD. Tik dalį apskaičiuoto mėnesio NPD gyventojų prašymu tikslinga taikyti ir tokiam gyventojui, kuris gauna ne tik su darbo santykiais susijusių pajamų, bet ir nuolatinės ar vienkartinės kitų rūšių apmokestinamąsias pajamas. Kai mėnesio pajamos yra didesnės nei 3150 Lt ar šiai sumai lygios, gyventojas gali pateikti prašymą visai netaikyti NPD mėnesį ar kelis mėnesius.

Konkretni taikytino NPD dalis gali būti apskaičiuojama pagal mėnesio NPD formulę, įvertinus visas mėnesio apmokestinamąsias pajamas.

1. Gyventojas įmonėje A gauna 800 Lt darbo užmokestį, o įmonėje B - 700 Lt. Gyventojas įmonėje A yra pateikęs prašymą taikyti NPD. Įvertinus tik įmonėje A gaunamą darbo užmokestį, gyventojui taikytinas NPD yra 470 Lt, o, įvertinus gaunamą abiejose įmonėse, taikytinas NPD yra 330 Lt (1500-800; 700x0,2; 470-140).

Jeigu gyventojas pateiktų prašymą taikyti visą mėnesio NPD, tai, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, jam atsirastų prievolė deklaruoti pajamas ir dėl pritaikyto per didelio metinio NPD pačiam sumokėti pajamų mokestį.

Įvertinęs visas kiekvieno mėnesio pajamas (1500 Lt), gyventojas įmonėje A pateikė prašymą taikyti tik dalį (330 Lt) mėnesio NPD. Pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, gyventojui neatsiras su pajamų deklaravimu ir pajamų mokesčio sumokėjimu susijusių prievolių.

2. Gyventojų darbo užmokestis yra 2000 Lt. Be to, gyventojas gauna 1200 Lt turto nuomos (ne individualios veiklos) pajamų per mėnesį. Visos mėnesio pajamos yra didesnės nei 3150 Lt. Atsižvelgus į bendrą pajamų sumą, mėnesio NPD yra lygus nuliui. Gyventojas, pageidaujantis, kad, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, neatsirastų primokėtinas pajamų mokestis, pateikia darbdaviui prašymą tą mokestinį laikotarpį NPD netaikyti.

3.10. Nuo kada pradedamas ar nustojamas taikyti didesnis NPD?

Atsiradus ar pasibaigus teisei gyventojui taikyti didesnį (600 Lt ar 800 Lt) NPD, šis dydis pradedamas arba nustojamas taikyti nuo kito mėnesio nei atsirado arba pasibaigė teisė į jį. Tokiais atvejais nuolatinis Lietuvos gyventojas privalo patikslinti darbdaviui pateiktą prašymą.

Gyventojui 2010 m. liepos mėnesį buvo nustatytas 30-55 proc. darbingumo lygis. Gyventojas darbdaviui pateikė prašymą taikyti didesnį NPD. 600 Lt NPD pradedamas taikyti rugpjūčio mėn., nesvarbu, ar šį mėnesį yra išmokamas rugpjūčio, ar liepos mėnesio darbo užmokestis. Svarbu yra tai, kad 2010 m. didesnis NPD nebūtų pritaikytas daugiau kaip 5 kartus, nes gyventojas 2010 m. turi teisę į didesnį NPD 5 mėnesius.

3.11. Ar galima mokestiniu laikotarpiu pritaikyti per mažai pritaikytą NPD ar papildomą NPD arba papildomai apmokestinti dėl pritaikyto per didelio NPD ankstesnį mėnesį (ankstesniais mėnesiais) darbuotojui išmokėtas išmokas?

Darbdavio ir darbuotojo susitarimu, mokėtinas pajamų mokestis dėl per daug/per mažai pritaikyto NPD ir/ar papildomo NPD gali būti perskaičiuojamas įmonėje (įstaigoje) ir sumokamas į biudžetą iki to paties mokestinio laikotarpio pabaigos.

4. PRAKTINIAI MĖNESIO NPD TAIKYMO PAVYZDŽIAI

Su darbo santykiais susijusių pajamų gavimo vietoje NPD turėtų būti taikomas nuosekliai, kad darbuotojai, turintys teisę į jį, galėtų juo pasinaudoti mokestiniam laikotarpiui dar nepasibaigus.

4.1. Darbuotojas yra pateikęs prašymą taikyti NPD. 2010 m. sausio mėnesį išmokamas 2009 m. gruodžio mėnesio darbo užmokestis. Ar taikyti NPD?

Jeigu išmokamas visas 2009 m. gruodžio mėnesio darbo užmokestis (kai darbo užmokestis už praėjusį mėnesį mokamas jam pasibaigus, 1 kartą), tai, apskaičiuojant išskaičiuotiną pajamų mokestį, gyventojui priklausantis sausio mėnesio NPD turi būti taikomas. Priešingu atveju gyventojas, turintis teisę kiekvieną mėnesį pasinaudoti NPD, per metus NPD pasinaudotų tik 11 mėnesių.

Jeigu darbo užmokestis mokamas dalimis, 2 kartus per mėnesį, o 2010 m. sausio mėnesį yra išmokama tik gruodžio mėn. darbo užmokesčio antroji dalis, tai, ją apmokestinant, sausio mėn. NPD netaikomas. NPD galėtų būti taikomas tik tam darbuotojui, kuris atleidžiamas iš darbo iš karto ar netrukus po gruodžio mėn. darbo užmokesčio išmokėjimo, siekiant suteikti jam galimybę pasinaudoti 2010 m. sausio mėn. NPD.

Jeigu darbo užmokestis mokamas 1 kartą per mėnesį, NPD taip pat gali būti taikomas. Išimtis yra tik tada, kai gruodžio mėnesio darbo užmokestis išmokamas dalimis: I dalis - gruodžio mėnesį, II dalis - kitų metų sausio mėnesį. Tokiu atveju, kai 2010 m. sausio mėnesį išmokėta 2009 m. gruodžio mėnesio darbo užmokesčio II dalis yra vienintelė išmoka, NPD (2010 m. sausio mėn.) turėtų būti taikomas, nes, priešingu atveju, gyventojas sausio mėn. priklausančiu NPD pasinaudoti dar 2010 m. mokestiniu laikotarpiu (kalendoriniais metais) negalės.

4.2. Darbdavys apskaičiuoja ir išmoka gyventojai darbo užmokestį už vasario mėnesį (iki šio mėnesio 10 dienos). Nuo vasario 11 d. gyventojas pradeda gauti motinystės pašalpą, kurią moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinis skyrius. Kaip pajamų mokestį nuo išmokėtos darbo užmokesčio dalies turi apskaičiuoti darbdavys? Ar taikomas NPD?

Atitinkamo mėnesio NPD apskaičiuojamas ir atimamas iš visų per tą mėnesį gyventojas gautų su darbo santykiais susijusių pajamų. Ligos, motinystės, motinystės (tėvystės) ir tėvystės pašalpos (toliau - pašalpos), taikant GPM, yra priskiriamos prie pajamų, susijusių su darbo santykiais. Kadangi darbdavys, išmokėdamas gyventojai priklausančią darbo užmokesčio dalį, nežino visos mėnesio su darbo santykiais susijusių pajamų sumos (įskaitant išmokėtą pašalpą), todėl išmokamai darbo užmokesčio sumai mėnesio NPD netaiko. Visa ši išmoka apmokestinama, taikant 15 proc. pajamų mokestį tarifą. VSDFV teritorinis skyrius, apskaičiuodamas pajamų mokestį nuo išmokamos pašalpos, pagal darbdavio pateiktą pažymą įvertina apskaičiuotą darbo užmokesčio dalį ir vasario mėnesio NPD pritaiko, atsižvelgdamas į visas vasario mėnesį gyventojai išmokėtas su darbo santykiais susijusias išmokas (darbo užmokestį ir pašalpą).

4.3. Kaip taikomas neapmokestinamasis pajamų dydis, kai darbo užmokestis yra mokamas vieną kartą per mėnesį, t.y. iki kito mėnesio 15 dienos, pagal 4.3.1-4.3.6 punktuose pateikiamas situacijas?

4.3.1. Ar taikomas NPD 2011 m. sausio mėnesį išmokamam 2010 m. gruodžio mėnesio darbo užmokesčiui?

2011 m. sausio mėnesį, išmokant 2010 m. gruodžio mėnesio visą darbo užmokestį, taikomas 2011 m. sausio mėn. NPD, 2011 m. vasario mėn., išmokant sausio mėnesio darbo užmokestį, taikomas vasario mėn. NPD ir pan.

4.3.2. Ar taikomas NPD 2011 m. sausio mėnesį išmokamam 2010 m. gruodžio mėnesio darbo užmokesčiui, jeigu 2010 m. gruodžio mėnesį buvo išmokėta gruodžio mėnesio darbo užmokesčio dalis? Sausio mėnesį daugiau darbo užmokesčio nebūtų išmokėta.

Kai darbo užmokestis yra mokamas vieną kartą per mėnesį (gruodžio mėnesio darbo užmokestis, išmokėtas dalimis, yra išimtis), tai, 2011 m. sausio mėnesį, išmokant darbo užmokesčio dalį už 2010 m. gruodžio mėnesį, taikomas 2011 m. sausio mėn. NPD. Priešingu atveju gyventojas sausio mėn. priklausančiu NPD kalendoriniais metais pasinaudoti negalės.

4.3.3. Kaip taikomas NPD, jei darbuotojas sausio mėnesį serga, o ligos pašalpa už dvi dienas (sausio mėnesio) išmokama vasario mėnesį kartu su sausio mėnesio darbo užmokesčiu?

Darbo užmokesčiui ir ligos pašalpai (t.y. visai išmokai už sausio mėnesį) gali būti taikomas vasario mėn. NPD. Gavus duomenis iš VSDFV teritorinio skyriaus apie išmokėtą ligos pašalpą, darbdaviui rekomenduojama taikytiną NPD ir pajamų mokestį perskaičiuoti (sudėjus sausio mėnesio darbo užmokestį, visą ligos pašalpą), nes dėl ligos pašalpos taikytinas NPD pasikeičia. Vien dėl šios priežasties gyventojui gali susidaryti primokėtina pajamų mokesčio suma ir pareiga pateikti metinę pajamų mokesčio deklaraciją.

VSDFV informacija apie pašalpas yra skelbiama Elektroninės draudėjų aptarnavimo sistemos portale.

Pajamų mokesčio suma perskaičiuojama už tą mėnesį, už kurį darbuotojas gavo ir darbo užmokestį, ir pašalpą. Mėnesinėje pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos FR0572 formos (versija 03) priedo FR0572A formoje, kuri patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2009 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. VA-23 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. sausio 15 d. įsakymo Nr. VA-7 „Dėl Mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos formos, jos priedų formų bei jų pildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2009, Nr. 28-1124), duomenys apie priklausančią sumokėti pajamų mokesčio ir privalomojo sveikatos draudimo įmokų sumą įrašomi į to mėnesio, kurį atliekamas perskaičiavimas, deklaraciją (FR0572 formą). Tokiu būdu, perskaičiavus pajamų mokestį, delspinigiai už per mažai išskaičiuotą pajamų mokestį neskaičiuojami.

4.3.4. Vasario mėnesį darbuotojas išėjo atostogų (atostogos tęsėsi nuo vasario 16 d. iki vasario 28 d.). Atostoginiai išmokami vasario mėnesį. Darbo užmokesčio likusi dalis išmokama kovo mėnesį (kaip numatyta Darbo kodekse, atostoginiai turi būti išmokami prieš 3 kalendorines dienas iki atostogų pradžios). Kaip taikomas NPD darbo užmokesčiui už atostogas?

Kai su darbo santykiais susijusios išmokos išmokamos už ilgesnį nei vieno mėnesio laikotarpį, tai jos ir joms taikytinas NPD apskaičiuojami už kiekvieną (už kurį išmokos apskaičiuotos išmokėti) mėnesį. Todėl darbo užmokestis už atostogas vasario mėnesį nesudedamas su vasario mėnesį išmokėtu sausio mėnesio darbo užmokesčiu, o apskaičiuojamas atskirai. Darbo užmokesčiui už vasario mėn. atostogas pritaikomas kovo mėnesio NPD, įvertinus darbo užmokesčio už atostogas ir darbo užmokesčio už vasario mėn. darbo dienas, kovo mėnesį išmokėtą darbo užmokesčio dalį.

4.3.5. Tas pats (4.3.4 punkte nurodytas) darbuotojas kovo mėn. išėina atostogų. Darbo užmokestis už atostogų dienas kartu su kovo darbo užmokesčiu išmokami kovo mėnesį. Kaip apskaičiuojamas darbo užmokesčiui už atostogas taikytinas NPD?

Šios už kovo mėnesį išmokamos išmokos apmokestinamos, pritaikius balandžio mėnesio NPD. Jeigu balandžio mėnesį būtų išmokėta dar viena darbo užmokesčio dalis už kovo mėnesio darbo dienas, tai pajamų mokestis ir balandžio mėnesio NPD turėtų būti perskaičiuojami, atsižvelgus ir į paskutinę išmokos dalį.

Jeigu balandžio mėnesį būtų išmokėta dar viena darbo užmokesčio dalis už kovo mėnesio darbo dienas, tam, kad neatsirastų būtinumas apmokestinti dar praėjusį mėnesį darbuotojams išmokėtas išmokas, pajamų mokestis gali būti apskaičiuojamas netaikant NPD. Balandžio mėn. NPD galėtų būti pritaikytas išmokant paskutinę kovo mėn. darbo užmokesčio dalį.

4.3.6. 2010 m. gruodžio mėnesį išmokamas darbo užmokestis už lapkričio mėnesį. Išmokai pritaikomas gruodžio mėnesio NPD. Jei darbuotojas išeis atostogų gruodžio mėnesį, kaip bus taikomas NPD?

Apskaičiuojant išmokėtą darbo užmokesčio dalį už atostogas, ši dalis pridedama prie lapkričio mėnesio darbo užmokesčio dalies, išmokėtos gruodžio mėnesį. Gruodžio mėn. NPD, pritaikytas išmokant darbo užmokestį už atostogas, perskaičiuojamas, išmokant gruodžio mėnesio darbo užmokesčio dalį.

4.3.7. Darbuotojas yra pateikęs prašymą taikyti NPD. Darbo užmokestis mokamas 1 kartą, mėnesiui pasibaigus. Darbuotojui nuo 2010-01-20 iki 2010-02-10 suteikiamos atostogos. Sausio 19 d. jam išmokamas sausio mėnesio darbo užmokestis - 1400 Lt, atlyginimas už visas atostogas - 1900 Lt. Sausio mėnesio atlyginimas už atostogas - 1000 Lt, o vasario mėnesio atlyginimas už atostogas - 900 Lt. Kaip apskaičiuojamas mėnesio NPD ir pajamų mokestis?

Kadangi darbo užmokestis išmokamas už ilgesnį nei mėnuo laikotarpį, tai taikytinas NPD ir mokėtinas pajamų mokestis apskaičiuojamas atskirai už kiekvieno mokestinio laikotarpio mėnesį, už kurį šios pajamos išmokamos.

Kiekvieno mėnesio taikytinas NPD apskaičiuojamas pagal formulę: mėnesio NPD = 470 - 0,2 x (gyventojų mėnesio pajamos, susijusios su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais - 800 Lt).

Sausio mėnesio taikytinas NPD apskaičiuojamas taip:

1) iš išmokėtų už sausio mėnesio darbo dienas ir atostogas išmokų sumos 2400 (1400 + 1000) atimama 800 litų:

$$2400 - 800 = 1600 \text{ Lt}$$

2) gauta suma dauginama iš koeficiento 0,2:

$$1600 \times 0,2 = 320 \text{ Lt}$$

3) apskaičiuojamas taikytinas sausio mėn. NPD:

$$470 - 320 = 150 \text{ Lt.}$$

Pajamų mokestis, išskaičiuotinas iš už sausio mėnesį išmokėtos bendros išmokų sumos, apskaičiuojamas taip:

$$2250 \text{ Lt } (2400 - 150 \text{ (sausio mėn. NPD)}) \times 15 / 100 = 337,50 \text{ Lt.}$$

Sausio mėnesį išmokamam atlyginimui už vasario mėn. atostogas NPD netaikomas (galėtų būti taikomas tada, jei atlyginimas už atostogas ar kitokios išmokos būtų išmokamos už visą mėnesį), todėl pajamų mokestis išskaičiuojamas nuo visos 900 litų sumos:

$$900 \times 15 / 100 = 135 \text{ Lt.}$$

Vasario mėnesio taikytinas NPD apskaičiuojamas, kai kovo 8 d. išmokamas darbo užmokestis už vasario darbo dienas (tarkim - 1000 Lt):

1) iš išmokėto atlyginimo už vasario mėnesio atostogas ir vasario mėn. darbo dienas bendros sumos 1900 Lt atimama 800 Lt:

$$1900 - 800 = 1100 \text{ Lt}$$

2) gauta suma dauginama iš koeficiento 0,2:

$$1100 \times 0,2 = 220 \text{ Lt}$$

3) apskaičiuojamas taikytinas vasario mėn. NPD:

$$470 - 220 = 250 \text{ Lt.}$$

Pajamų mokestis, išskaičiuotinas iš už vasario mėnesį išmokėtos bendros sumos, t. y. iš 1650 Lt (1900 - 250), perskaičiuojamas taip:

$$1650 \times 15 / 100 = 247,50 \text{ Lt.}$$

Kadangi dalis pajamų mokesčio - 135 Lt buvo sumokėta iki sausio 30 d., iki kovo 15 d. į biudžetą mokėtinas pajamų mokestis yra 112,50 Lt.

4.4. Kaip pagal pateikiamą situaciją apskaičiuojamas NPD ir pajamų mokestis, kai darbo užmokestis mokamas 2 kartus per mėnesį (už 2009 m. gruodžio mėn. išmokėtas 2009 m.) kartu su atlyginimu už atostogas?

Darbuotojas yra pateikęs prašymą 2010 m. taikyti NPD. Darbo užmokestis (įskaitant priedus, priemokas) mokamas dalimis: I dalis - einamojo mėnesio 20 d., II dalis - kito mėnesio 8 d. 2009 m. gruodžio mėn. darbo užmokestis buvo išmokėtas 2009 m. gruodžio mėnesį.

Darbuotojui nuo 2010-01-20 iki 2010-02-10 suteikiamos atostogos. Sausio 19 d. jam išmokamas sausio mėnesio darbo užmokestis - 1400 Lt, atlyginimas už visas atostogas - 1900 Lt. Sausio mėnesio atlyginimas už atostogas - 1000 Lt, o vasario mėnesio atlyginimas už atostogas - 900 Lt. **Kaip apskaičiuojamas mėnesio NPD ir pajamų mokestis?**

Kadangi darbo užmokestis išmokamas už ilgesnį nei vieno mėnesio laikotarpį, tai, remiantis GPMĮ 20 str. 10 dalimi, su darbo santykiais susijusios pajamos apskaičiuojamos atskirai už kiekvieną mokestinio laikotarpio mėnesį, už kurį šios pajamos buvo apskaičiuotos išmokėti, taikant to mokestinio laikotarpio mėnesio NPD ir PNPD.

Kiekvieno mėnesio taikytinas NPD apskaičiuojamas pagal formulę: mėnesio NPD = 470 - 0,2 x (gyventojų mėnesio pajamos, susijusios su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais - 800 Lt).

Sausio mėnesio NPD, taikomas išmokant darbo užmokestį už sausio mėn. ir atlyginimą už sausio mėn. atostogas, apskaičiuojamas taip:

1) iš išmokėtų už sausio mėnesio darbo dienas ir atostogas išmokų sumos 2400 (1400 + 1000) atimama 800 litų:

$$2400 - 800 = 1600 \text{ Lt}$$

2) gauta suma dauginama iš koeficiento 0,2:

$$1600 \times 0,2 = 320 \text{ Lt}$$

3) apskaičiuojamas taikytinas sausio mėn. NPD:

$$470 - 320 = 150 \text{ Lt}$$

Perskaičiuojamos sausio mėnesio apmokestinamosios pajamos:

$$2400 - 150 = 2250 \text{ Lt}$$

Pajamų mokestis apskaičiuojamas taip:

$$2250 \text{ Lt} \times 15 / 100 = 337,50 \text{ Lt.}$$

Vasario mėnesio NPD gali būti taikomas sausio 19 d. išmokant atlyginimą už vasario mėn.

Mėnesio NPD apskaičiuojamas taip:

1) iš išmokėtos už vasario mėnesio atostogas atlyginimo sumos atimama 800 Lt:

$$900 - 800 = 100 \text{ Lt}$$

2) gauta suma dauginama iš koeficiento 0,2:

$$100 \times 0,2 = 20 \text{ Lt}$$

3) apskaičiuojamas taikytinas vasario mėn. NPD:

$$470 - 20 = 450 \text{ Lt}$$

Pajamų mokestis, išskaičiuotinas iš atlyginimo už vasario mėnesio atostogas, t. y. iš 450 Lt (900 - 450), apskaičiuojamas taip:

$$450 \times 15 / 100 = 67,50 \text{ Lt.}$$

Kovo 8 d., išmokant vasario mėn. darbo užmokestį (1000 Lt už vasario mėn. darbo dienas), taikytinas NPD ir mokėtinas pajamų mokestis **perskaičiuojami:**

1) iš išmokėtų už vasario mėnesio atostogas ir už vasario mėn. darbo dienas išmokamų išmokų sumos 1900 (900+1000) atimama 800 Lt:

$$1900 - 800 = 1100 \text{ Lt}$$

2) gauta suma dauginama iš koeficiento 0,2:

$$1100 \times 0,2 = 220 \text{ Lt}$$

3) perskaičiuojamas taikytinas vasario mėn. NPD:

$$470 - 220 = 250 \text{ Lt}$$

Pajamų mokestis, išskaičiuotinas nuo su darbo santykiais susijusių pajamų už vasario mėnesį, t. y. iš 1650 Lt (1900 - 250) sumos, perskaičiuojamas taip:

$$1650 \times 15 / 100 = 247,50 \text{ Lt}$$

Kadangi dalis pajamų mokesčio - 67,50 Lt buvo sumokėta sausio mėn., į biudžetą iki kovo 15 d. mokėtinas pajamų mokestis yra 180 Lt (247,50 - 67,50).

Tam, kad neatsirastų būtinumas perskaičiuoti taikytiną NPD ir pajamų mokestį, vasario mėn. NPD gali būti pritaikomas ne sausio 19 d., išmokant atlyginimą už vasario mėn. atostogas, bet kovo 8 d., išmokant vasario mėn. darbo užmokesčio dalį.

4.5. Kaip pagal pateikiamą situaciją apskaičiuojamas NPD ir pajamų mokestis, kai darbo užmokestis mokamas 2 kartus per mėnesį (už 2009 m. gruodžio mėn. išmokėtas 2010 m.) kartu su atlyginimu už atostogas?

Darbuotojas yra pateikęs prašymą taikyti NPD. Darbo užmokestis (įskaitant priedus, priemokas) mokamas dalimis: I dalis - einamojo mėnesio 20 d., II dalis - kito mėnesio 8 d. 2009 m. gruodžio mėn. darbo užmokesčio II dalis - 2000 Lt išmokėta 2010 m. sausio mėnesį.

Darbuotojui nuo 2010-01-20 iki 2010-02-10 suteikiamos atostogos. Sausio 19 d. jam išmokamas sausio mėnesio darbo užmokestis - 1400 Lt, atlyginimas už visas atostogas - 1900 Lt. Sausio mėnesio atlyginimas už atostogas - 1000 Lt, o vasario mėnesio atlyginimas už atostogas - 900 Lt.

Kadangi darbo užmokestis išmokamas už ilgesnį nei vieno mėnesio laikotarpį, tai, remiantis GPMĮ 20 str. 10 dalimi, su darbo santykiais susijusios pajamos apskaičiuojamos atskirai už kiekvieną mokestinio laikotarpio mėnesį, už kurį šios pajamos buvo apskaičiuotos išmokėti, taikant to mokestinio laikotarpio mėnesio NPD ir PNPd.

Kiekvieno mėnesio taikytinas NPD apskaičiuojamas pagal formulę: mėnesio NPD = 470 - 0,2 x (gyventojų mėnesio pajamos, susijusios su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais - 800 Lt).

Išmokant 2009 m. gruodžio mėn. darbo užmokesčio II dalį, 2010 m. sausio mėn. NPD netaikomas, o visa 2000 litų suma apmokestinama, taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Sausio mėnesio pajamos apskaičiuojamos taip:

2000 (gruodžio mėn. darbo užmokesčio dalis) + 1400 (sausio mėn. darbo užmokestis) + 1000 (atlyginimas už sausio mėn. atostogas) = 4400 Lt.

Sausio mėn. NPD netaikomas, nes sausio mėn. pajamos yra didesnės nei 3150 Lt.

Pajamų mokestis, taikant 15 proc. mokesčio tarifą, išskaičiuojamas iš visos 4400 litų sumos.

Vasario mėnesio NPD, taikomas sausio 19 d. išmokant atlyginimą už vasario mėn., apskaičiuojamas taip:

1) iš išmokėtos už vasario mėnesio atostogas atlyginimo sumos atimama 800 Lt:

$$900 - 800 = 100 \text{ Lt}$$

2) gauta suma dauginama iš koeficiento 0,2:

$$100 \times 0,2 = 20 \text{ Lt}$$

3) apskaičiuojamas taikytinas vasario mėn. NPD:

$$470 - 20 = 450 \text{ Lt.}$$

Pajamų mokestis, išskaičiuotinas nuo atlyginimo už vasario mėnesio atostogas sumos, t. y. iš 450 Lt (900 - 450), apskaičiuojamas taip:

$$450 \times 15 / 100 = 67,50 \text{ Lt.}$$

Kovo 8 d., išmokant vasario mėn. darbo užmokestį (1000 Lt už vasario mėn. darbo dienas), taikytinas NPD ir mokėtinas pajamų mokestis **perskaičiuojami:**

1) iš išmokėtų už vasario mėnesio atostogas ir darbo dienas išmokamų išmokų sumos 1900 (900+1000) atimama 800 Lt:

$$1900 - 800 = 1100 \text{ Lt}$$

2) gauta suma dauginama iš koeficiento 0,2:

$$1100 \times 0,2 = 220 \text{ Lt}$$

3) perskaičiuojamas taikytinas vasario mėn. NPD:

$$470 - 220 = 250 \text{ Lt}$$

Pajamų mokestis, išskaičiuotinas nuo su darbo santykiais susijusių pajamų už vasario mėnesį, t. y. iš 1650 Lt (1900 - 250) sumos, perskaičiuojamas taip:

$$1650 \times 15 / 100 = 247,50 \text{ Lt}$$

Kadangi dalis pajamų mokesčio - 67,50 Lt buvo sumokėta sausio mėn., į biudžetą iki kovo 15 d. mokėtinas pajamų mokestis 180 Lt (247,50 - 67,50).

Tam, kad neatsirastų būtinumas perskaičiuoti taikytiną NPD ir pajamų mokestį, vasario mėn. NPD gali būti pritaikomas ne sausio 19 d., išmokant atlyginimą už vasario mėn. atostogas, bet kovo 8 d., išmokant vasario mėn. darbo užmokesčio dalį.

4.6. Kaip pagal pateikiamą situaciją apskaičiuojamas NPD ir pajamų mokestis, kai darbo užmokestis mokamas dalimis, o II dalis išmokama vėliau nei per kito mėnesio 10 darbo dienų?

Darbuotojo mėnesio darbo užmokestis (su priedais, priemokomis) - 1500 Lt. 2010 m. vasario mėnesio darbo užmokestis mokamas dalimis: I dalis (700 Lt) - vasario 20 d., II dalis (800 Lt) - kovo 17 d.

Kai darbo užmokestis mokamas dalimis, o paskutinė atitinkamo mėnesio darbo užmokesčio dalis išmokama vėliau kaip per 10 kito mėnesio darbo dienų, GPMĮ 23 str. 6 dalyje nustatyta tvarka turi būti apmokestinama kiekviena išmokos dalis.

Vasario mėn. NPD (470 Lt) galėtų būti taikomas išmokant vasario 20 d. darbo užmokesčio dalį, nes išmokama suma yra ne didesnė už 800 Lt. Tačiau, kai mėnesio darbo užmokestis yra mokamas dalimis, taikytiną mėnesio NPD sumą lemia visa išmokos, išmokamos už atitinkamą mėnesį, suma.

Jei NPD būtų pritaikytas I darbo užmokesčio daliai, tai, apskaičiuojant darbuotojui išmokėtiną II darbo užmokesčio dalį, atsirastų pareiga perskaičiuoti taikytiną NPD nuo visų vasario mėnesio pajamų. Darbuotojui faktiškai išmokama II darbo užmokesčio dalis turėtų būti sumažinta dėl sumažėjusio taikytino NPD:

faktiškai būtų pritaikyta 470 Lt (I darbo užmokesčio daliai - 700 Lt), o vasario mėn. taikytinas NPD (1500 Lt darbo užmokesčiui) sudarytų 330 Lt (1500-800=700; 700 x 0,2=140; 470-140=330).

Vadinasi, išmokant II darbo užmokesčio dalį, reikėtų papildomai apmokestinti 140 Lt pajamų sumą (pritaikyto NPD dalį).

Tam, kad neatsirastų būtinumas apmokestinti dar praėjusį mėnesį darbuotojams išmokėtas išmokas, pajamų mokestis apskaičiuojamas taip:

1. Vasario mėn. darbo užmokesčio I dalis (700 Lt), išmokėta vasario 20 d., apmokestinama netaikant vasario mėn. NPD. Pajamų mokestis (105 Lt), taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą, sumokamas į biudžetą iki vasario mėn. paskutinės dienos;

2. Išmokant vasario mėn. darbo užmokesčio II dalį, apskaičiuojamas visas vasario mėnesio darbo užmokestis. Taikomas 330 Lt vasario mėn. NPD. Nuo II darbo užmokesčio dalies - 470 Lt (800-330) išskaičiuojamas 70,50 Lt pajamų mokestis.

4.7. Kaip pagal pateikiamą situaciją apskaičiuojamas NPD ir pajamų mokestis, kai išmokamas darbo užmokestis ir ligos pašalpa?

Darbo užmokestis įmonėje mokamas dalimis: I dalis - 20 diena, II dalis - kito mėnesio 9 d. Darbuotojo darbo užmokestis (su priedais, priemokomis) - 2100 Lt. 2010 m. vasario mėnesio darbo užmokesčio I dalis (900 Lt) išmokama vasario 20 d. Nuo vasario 21 d. iki kovo 11 d. darbuotojas serga. Informacija apie išmokėtą ligos pašalpos sumą ir išskaičiuotą pajamų mokestį (ligos pašalpai, kaip išmokėtai ne už visą mėnesį, NPD netaikomas) gauta kovo 16 d.

Kadangi darbo užmokesčio II dalis išmokama mėnesiui pasibaigus, per kito mėnesio 10 darbo dienų, I dalis neapmokestinama, ir šiam darbuotojui, kaip ir kitiems, išmokama visa I dalies suma, neišskaičiavus pajamų mokesčio.

Atsižvelgdama į tai, kad darbuotojas iki vasario mėn. pabaigos tebeserga, įmonė perskaičiuoja darbuotojo darbo užmokestį (I dalį) ir apskaitoje užfiksuoja jam priklausantį darbo užmokestį ir/ar skolą įmonei. Kadangi įmonė nežino apie visą ligos trukmę (arba žino, kad liga tebesitęsia), tai įmonė, atsižvelgdama į GPMĮ 23 str. 6 d. reikalavimus (apmokestinti kiekvieną išmokos dalį), nuo I darbo užmokesčio dalies išskaičiuotina pajamų mokestį (atitinkamais atvejais

fiksuojamą kaip darbuotojo skolą įmonei) sumoka iki vasario mėn. paskutinės dienos. Pajamų mokestis nuo I darbo užmokesčio dalies apskaičiuojamas, netaikant NPD.

Visa vasario mėnesio darbo užmokesčio ir ligos pašalpos už vasario 21-28 d. (įskaitant darbdavio išmokėtą už pirmąsias dvi ligos dienas) suma perskaičiuojama, apskaičiuojamas taikytinas NPD ir išskaičiuojamas pajamų mokestis po to, kai įmonė gauna duomenis apie ligos pašalpos dydį ir nuo jos išskaičiuotą pajamų mokestį, t. y. po kovo 16 d. Pajamų mokestis išskaičiuojamas pritaikius NPD, taip pat atsižvelgus į išskaičiuotą mokesčio sumą, tenkančią ligos pašalpai už vasario mėn. ligos dienas.

Ligos pašalpos dalis, išmokėta už kovo 1-11 ligos dienas, priskirtina kovo mėn. pajamoms (o nuo šios dalies išskaičiuotas pajamų mokestis - mokesčiui nuo kovo mėn. pajamų).

4.8. Kaip taikomas NPD ir apskaičiuojamas pajamų mokestis, kai darbo užmokestis išmokamas už kelis to paties mokestinio laikotarpio mėnesius?

2010 m. darbuotojo mėnesinis darbo užmokestis yra 700 Lt, jam taikomas 470 Lt NPD. Darbdavys apskaičiuotą 2010 m. sausio ir vasario mėnesių darbo užmokestį išmoka kartu su kovo mėnesio darbo užmokesčiu. Kadangi šios su darbo santykiais susijusios pajamos gaunamos už ilgesnį nei vienas mėnuo laikotarpį, todėl kiekvienam mėnesiui tenkantis darbo užmokestis apmokestinamas atskirai, taikant nustatyta tvarka apskaičiuotą 2010 m. sausio, vasario, kovo mėnesių 470 Lt NPD.

Apskaičiuojamas pajamų mokestis nuo:

2010 m. sausio mėnesio darbo užmokesčio: $(700 \text{ Lt} - 470 \text{ Lt}) \times 15/100 = 34,50 \text{ Lt}$;

2010 m. vasario mėnesio darbo užmokesčio: $(700 \text{ Lt} - 470 \text{ Lt}) \times 15/100 = 34,50 \text{ Lt}$;

2010 m. kovo mėnesio darbo užmokesčio: $(700 \text{ Lt} - 470 \text{ Lt}) \times 15/100 = 34,50 \text{ Lt}$;

Bendra pajamų mokesčio suma nuo visos išmokėtos sumos: 103,50 Lt.

4.9. Kaip taikomas NPD, kai darbo užmokestis išmokamas už kelis skirtingų mokestinių laikotarpių mėnesius?

Gyventojas 2010 m. mėnesinis darbo užmokestis yra 1500 Lt, jam taikomas 330 Lt NPD. Darbdavys apskaičiuotą 2009 m. lapkričio ir gruodžio mėnesių darbo užmokestį išmoka 2010 m. sausio mėnesį. Taip pat 2010 m. sausio mėnesį darbuotojui išmokamas 2010 m. sausio mėnesio darbo užmokestis.

Kai darbdavys 2010 metais išmoka gyventojui ne tik darbo užmokestį už 2009 metus, bet ir už 2010 metus, taikomas tik išmokos išmokėjimo mėnesio NPD, neatsižvelgiant į tai, už kiek praėjusio mokestinio laikotarpio mėnesių darbo užmokestis išmokamas.

Kadangi visa gyventojui 2010 metų sausio mėnesį išmokėta 4500 Lt darbo užmokesčio suma yra didesnė už 3150 Lt, 2010 m. sausio mėnesį NPD netaikomas.

4.10. Ar taikomas NPD darbo užmokesčiui, išmokėtam jau nedirbančiam gyventojui?

Jeigu su darbo santykiais susijusios išmokos išmokamos tą patį mokestinį laikotarpį, už kurį jos apskaičiuotos, tai NPD ir/ar papildomi NPD gali būti taikomi.

1. Darbuotojas dirbo įmonėje 2008-2009 metais. 2009 m. lapkričio 1 d. darbuotojas atleidžiamas iš pareigų. Darbdavys apskaičiuotą 2009 m. balandžio - birželio mėnesių darbo užmokestį išmoka gyventojui 2010 m. liepos mėnesį, o 2009 m. liepos - lapkričio 1 d. darbo užmokestį - 2010 m. rugpjūčio mėnesį.

Atsižvelgiant į tai, kad gyventojas nuo 2009 m. lapkričio 2 d. nebedirba įmonėje, NPD negali būti taikomas.

2. 2010 m. gyventojų mėnesinis darbo užmokestis yra 1000 Lt, jam taikomas 430 Lt NPD. Darbdavys apskaičiuotą 2009 m. kovo ir balandžio mėnesių darbo užmokestį išmoka 2010 m. vasario mėnesį, 2009 m. gegužės ir birželio darbo užmokestį išmoka 2010 m. gegužės mėnesį. Gyventojas 2010 m. liepos 31 d. atleidžiamas iš pareigų ir jam rugpjūčio mėnesį išmokamas 2009 m. liepos, rugpjūčio, rugsėjo, spalio, lapkričio bei gruodžio mėnesių darbo užmokestis. 2010 m. sausio - liepos mėnesių darbo užmokestis išmokamas 2010 m. rugsėjo mėnesį.

2010 m. vasario mėnesį, išmokant 2009 m. kovo ir balandžio mėnesių darbo užmokestį (2000 Lt), taikomas 2010 m. vasario mėnesio NPD - 230 Lt.

2010 m. gegužės mėnesį, išmokant 2009 m. gegužės ir birželio mėnesių darbo užmokestį, taikomas 2010 m. gegužės mėnesio NPD - 230 Lt.

2010 m. rugpjūčio mėnesį, išmokant 2009 m. liepos - gruodžio mėnesių darbo užmokestį, NPD netaikomas (net, jei pagal NPD formulę būtų apskaičiuotas kaip taikytinas), nes išmokamos išmokos už praėjusį mokestinį laikotarpį (2009 m.) darbuotojui, kuris įmonėje 2010 m. rugpjūčio mėnesį nebedirba.

2010 m. rugsėjo mėnesį, išmokant 2010 m. sausio - liepos mėnesių darbo užmokestį, NPD taikomi taip:

- už 2010 m. sausio mėn. išmokėtam darbo užmokesčiui (1000 Lt) taikomas 430 Lt NPD,
- vasario mėn. taikytas, išmokant dalį 2009 m. darbo užmokesčio, NPD perskaičiuojamas, atsižvelgus ir į už 2010 m. vasario mėn. išmokėtą darbo užmokestį. Bendra darbo užmokesčio suma yra 3000 Lt (2000 Lt už 2009 m. du mėnesius + 1000 Lt už 2010 m. vasario mėn.), NPD - 30 Lt,

- už 2010 m. kovo mėn. išmokėtam darbo užmokesčiui (1000 Lt) taikomas 430 Lt NPD,
- už 2010 m. balandžio mėn. išmokėtam darbo užmokesčiui (1000 Lt) taikomas 430 Lt NPD,
- gegužės mėn. taikytas, išmokant dalį 2009 m. darbo užmokesčio, NPD perskaičiuojamas, atsižvelgus ir į už 2010 m. gegužės mėn. išmokėtą darbo užmokestį. Bendra darbo užmokesčio suma - 3000 Lt, NPD - 30 Lt,

- už 2010 m. birželio mėn. išmokėtam darbo užmokesčiui (1000 Lt) taikomas 430 Lt NPD,
- už 2010 m. liepos mėn. išmokėtam darbo užmokesčiui (1000 Lt) taikomas 430 Lt NPD.

Gyventojui taikomi šie NPD, nes iki 2010 m. liepos 31 d. jis dirbo tik minėtoje darbovietėje ir joje buvo pateikęs prašymą taikyti NPD, o darbo užmokestis išmokamas už to paties mokestinio laikotarpio (už kurį apskaičiuotos) mėnesius.

4.11. Kaip taikomas NPD, jeigu darbo užmokestis mokamas nereguliariai?

2010 m. gyventojų mėnesinis darbo užmokestis yra 1000 Lt, jam taikomas 430 Lt NPD. Jis 2009 - 2010 m. dirba vienoje įmonėje. Darbdavys apskaičiuotą 2009 m. vasario mėnesio darbo užmokestį išmoka 2010 m. sausio mėnesį, 2009 m. kovo mėnesio darbo užmokestį išmoka 2010 m. vasario mėnesį, 2009 m. balandžio, gegužės ir birželio darbo užmokestį išmoka 2010 m. gegužės mėnesį, 2009 m. liepos darbo užmokestį išmoka 2010 m. liepos mėnesį, 2009 m. rugpjūčio, rugsėjo ir spalio darbo užmokestį išmoka 2010 m. rugpjūčio mėnesį, 2009 m. lapkričio, gruodžio bei 2010 m. sausio - gegužės mėnesių darbo užmokestį išmoka 2010 m. rugsėjo mėnesį.

Kai darbdavys 2010 metais gyventojui išmoka darbo užmokestį ir už 2009, ir už 2010 metus, tai, išmokant darbo užmokestį už 2009 metus, taikomas išmokėjimo mėnesio NPD, neatsižvelgiant į tai, už kiek praėjusio mokestinio laikotarpio mėnesių išmokamas darbo užmokestis. Išmokant darbo užmokestį už 2010 metus, kiekvienam mėnesiui tenkantis darbo užmokestis apmokestinamas atskirai, taikant to mokestinio laikotarpio mėnesio, už kurį išmokamas darbo užmokestis, NPD, jeigu 2010 metų tų mėnesių NPD nebuvo pritaikyti išmokant 2009 m. darbo užmokestį.

2010 m. sausio mėnesį, išmokant 2009 m. vasario mėnesio darbo užmokestį, taikomas 2010 m. sausio mėnesio NPD - 430 Lt (1000-800; 200x0,2; 470-40).

2010 m. vasario mėnesį, išmokant 2009 m. kovo mėnesio darbo užmokestį, taikomas 2010 m. vasario mėnesio NPD - 430 Lt.

2010 m. gegužės mėnesį, išmokant 2009 m. balandžio, gegužės ir birželio mėnesių darbo užmokestį (3000 Lt), taikomas tik 2010 m. gegužės mėnesio (išmokos išmokėjimo mėnesio) NPD - 30 (3000-800; 2200x0,2; 470-440) Lt, nes praėjusio mokestinio laikotarpio mėnesių NPD kitą mokestinį laikotarpį negali būti taikomi.

2010 m. liepos mėnesį, išmokant 2009 m. liepos mėnesio darbo užmokestį, taikomas 2010 m. liepos mėnesio NPD - 430 Lt.

2010 m. rugpjūčio mėnesį, išmokant 2009 m. rugpjūčio, rugsėjo, spalio mėnesių darbo užmokestį (3000 Lt), taikomas 2010 m. rugpjūčio mėnesio NPD - 30 Lt.

2010 m. rugsėjo mėnesį, išmokant 2009 m. lapkričio bei gruodžio mėnesių darbo užmokestį (2000 Lt), taikomas 2010 m. rugsėjo mėnesio NPD - 230 Lt.

2010 m. rugsėjo mėnesį, išmokant 2010 m. sausio - gegužės mėnesių darbo užmokestį, taikomi 2010 m. kovo bei balandžio mėnesių 430 Lt NPD, o 2010 m. sausio, vasario ir gegužės mėnesių pritaikyti NPD (išmokant 2009 m. darbo užmokestį) turi būti perskaičiuojami. 2010 m. sausio mėn. NPD, įvertinus visą tą mėnesį išmokėtą darbo užmokestį (2000 Lt), sudarys 230 Lt, vasario mėn. NPD - 230 Lt, o gegužės mėn. NPD netaikomas, nes bendra gegužės mėnesį išmokėta ir už jį apskaičiuoto išmokėti darbo užmokesčio suma yra didesnė už 3150 Lt (3000 Lt už 2009 m. dalį + 1000 Lt už 2010 m. gegužės mėn.).

4.12. Ar galėjo gyventojas, gaunantis per mėnesį daugiau kaip 3150 Lt pajamų, susijusių su darbo santykiais, taikyti NPD, o vėliau deklaravęs pajamas primokėti pajamų mokestį?

Taikytinas mėnesio NPD yra apskaičiuojamas pagal formulę. Kai gyventojas su darbo santykiais susijusios pajamos yra didesnės kaip 3150 Lt ar šiai sumai lygios, NPD yra lygus nuliui, todėl jis negali būti taikomas. Jeigu NPD buvo pritaikytas klaidingai ir nebuvo perskaičiuotas, tai gyventojas turi deklaruoti pajamas ir iki kito mokestinio laikotarpio gegužės 1 d. sumokėti atitinkamą pajamų mokesčio sumą.

4.13. Darbuotojui nustatytas 1 000 Lt mėnesinis atlyginimas. Kadangi jo darbas yra kilnojamojo pobūdžio, patirtoms išlaidoms atlyginti darbo sutartyje jam nustatytas papildomų išlaidų kompensuojamasis dydis - 50 proc. mėnesinio atlyginimo. Darbuotojas 2010 m. balandžio mėn. dirbo kilnojamojo pobūdžio darbą Lietuvos Respublikos teritorijoje. Už balandžio mėn. jam apskaičiuota mėnesinio atlyginimo suma - 1 000 Lt ir 50 proc. mėnesinio atlyginimo papildomoms išlaidoms kompensuoti - 500 Lt. Kompensacija, viršijanti nustatytus apribojimus (dienpinigių už komandiruotę LR ribose norma), išmokėta gegužės pradžioje ir apmokestinta pajamų mokesčiu. Kurio mėnesio (balandžio ar gegužės) pajamoms priskirtina apmokestinta kompensacijos suma, turėianti įtakos kintamo NPD sumai?

Prie mėnesio darbo užmokesčio sumos, lemiančios darbuotojui taikytiną mėnesio NPD, priskiriama: darbo užmokestis, priedai, premijos (mėnesio, ketvirtinės, metinės), ligos pašalpa už pirmas dvi ligos dienas, kompensacija už nepanaudotas atostogas, išmokos už viršvalandinį darbą, darbą švenčių ir poilsio dienomis, nakties metu, už prastovos laiką, atlyginimas už atostogas, teisės aktų nustatytus dydžius viršijantys dienpinigiai - ir visi kiti papildomi uždarbiai, bet kokiu būdu tiesiogiai darbdavio išmokami darbuotojui už jo atliktą darbą. Todėl nustatytas normas viršijanti kompensacija, kaip išmoka už atliekamą kilnojamojo pobūdžio darbą, taip pat turės įtakos, apskaičiuojant mėnesio NPD. Atsižvelgus į pajamų pripažinimo gavimo momentu principą, ji, šiuo atveju, laikytina 2010 m. gegužės mėnesio pajamomis, susijusiomis su darbo santykiais.

4.14. Darbuotojas, dirbantis ne visą darbo dieną, kurio darbo sutartyje nustatytas 850 Lt darbo užmokestis, 2010 m. liepą buvo išsiųstas į 14 dienų komandiruotę Lietuvos Respublikos teritorijoje. Už komandiruotėje būtas dienas jam 2010 m. liepos mėnesį priskaičiuota 273 Lt dienpinigių. Rugpjūčio mėnesį jis taip pat 12 dienų buvo komandiruotėje Lietuvos Respublikos teritorijoje. Už šias dienas jam priskaičiuota 234 Lt dienpinigių. Bendra dienpinigių suma (už liepos ir rugpjūčio mėnesio komandiruotes) išmokėta 2010 m. rugsėjo pradžioje, o apribojimus

viršijanti dienpinigių suma (82 Lt) apmokestinta pajamų mokesčiu. Kokio mėnesio pajamoms priskirtina apmokestinta kompensacijos suma, turėianti įtakos kintamo NPD sumai?

Nustatytas normas viršijanti dienpinigių suma yra pripažintina pajamų gavimo mėnesio, t.y. 2010 m. rugsėjo mėnesio, pajamomis.

5. METINIS NEAPMOKESTINAMASIS PAJAMŲ DYDIS IR JO TAIKYMAS

5.1. Kam taikomas metinis NPD?

Metinis NPD taikomas tik su darbo santykiais susijusių pajamų gavusiam gyventojui, kurio metinės pajamos (mokestinio laikotarpio apmokestinamosios pajamos, neįskaitant: išmokų, išmokėtų pasibaigus gyvybės draudimo ar pensijų kaupimo sutarčiai arba ją nutraukus, neviršijančių sumokėtų įmokų sumos, individualios veiklos pajamų, kurioms taikomas 5 proc. pajamų mokesčio tarifas (t.y. apmokestinamųjų pajamų iš žemės ūkio veiklos, komercinės ar gamybinės veiklos), taip pat pajamų iš veiklos pagal verslo liudijimą; toliau - GMP) yra ne didesnės kaip 37800 Lt.

Metinis NPD netaikomas gyventojui, negavusiam su darbo santykiais susijusių pajamų, taip pat gyventojui, gavusiam su darbo santykiais susijusių pajamų, jeigu jo GMP yra 37800 Lt ar daugiau.

5.2. Kaip prisitaikyti metinį NPD?

Metinį NPD prisitaikyti pageidaujantis gyventojas turi pateikti metinę pajamų mokesčio deklaraciją. Joje reikia deklaruoti visas per mokestinį laikotarpį gautas (uždirbtas) apmokestinamasias pajamas, nuo jų išskaičiuotą (sumokėtą) pajamų mokestį, taip pat neapmokestinamasias pajamas, neįtrauktas į Nedeklaruojamų neapmokestinamųjų pajamų sąrašą. Deklaracija turi būti pateikta iki kito mokestinio laikotarpio gegužės 1 d.

5.3. Kokios pajamos turi įtakos metiniam NPD?

Apskaičiuojant metinį NPD, į gyventojų metines pajamas įskaičiuojamos visos mokestinio laikotarpio apmokestinamosios pajamos, išskyrus: išmokas, išmokėtas pasibaigus gyvybės draudimo ar pensijų kaupimo sutarčiai arba ją nutraukus, neviršijančias sumokėtų įmokų, individualios veiklos pajamas, kurioms taikomas 5 proc. pajamų mokesčio tarifas, taip pat iš veiklos pagal verslo liudijimą gautas pajamas.

5.4. Kaip apskaičiuojamas metinis NPD?

Atsakymą žr. 2.6 punkte.

5.5. Per kokį terminą gyventojui grąžinama pajamų mokesčio permoka?

Pagal iki gegužės 1 d. pateiktą pajamų mokesčio deklaraciją mokesčio permoka grąžinama iki liepos 31 d., o pagal pateiktą po šio termino pabaigos - per 90 dienų nuo deklaracijos pateikimo dienos.

5.6. Kaip apskaičiuojamas metinis NPD gyventojui, kuriam nustatytas 0-25 ar 30-55 procentų darbingumo lygis, arba senatvės pensijos amžių sukakusiam gyventojui, kuriam teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas didelių, vidutinių ar nedidelių specialiųjų poreikių lygis, ar gyventojui, kuriam sunkus, vidutinis ar lengvas neįgalumo lygis buvo nustatytas per 2010 m. mokestinį laikotarpį?

Gyventojui, kuriam nustatytas 0-25 ar 30-55 procentų darbingumo lygis, arba senatvės pensijos amžių sukakusiam gyventojui, kuriam teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas didelių, vidutinių ar nedidelių specialiųjų poreikių lygis, ar gyventojui, kuriam sunkus, vidutinis ar lengvas

neįgalumo lygis buvo nustatytas per atitinkamą mokestinį laikotarpį, tą mokestinį laikotarpį taikytinas MNPD apskaičiuojamas taip:

1) įvertinus šio straipsnio 7 dalyje nurodytas gyventojų metines pajamas, MNPD apskaičiuojamas pagal metinio NPD formulę,

2) apskaičiuota MNPD suma dalijama iš 12 (mokestinio laikotarpio mėnesių skaičius) ir dauginama iš tų mėnesių skaičiaus, kuriais gyventojas neturėjo teisės į didesnę (600 Lt ar 800 Lt) NPD,

3) mokestinio laikotarpio mėnesių, kuriais gyventojas turėjo teisę į didesnę NPD, skaičius padauginamas iš atitinkamos (600 Lt ar 800 Lt) sumos, prie kurios pridama MNPD dalies suma, apskaičiuota 2 punkte.

Gyventojui 30-55 proc. darbingumo lygis nustatytas 2010 m. kovo mėnesį. 600 Lt NPD įmonėje pradėtas taikyti balandžio mėnesį. MNPD dalies (atitinkančios sausio-kovo mėn. taikytinus NPD) suma priklausys ne tik nuo tais mėnesiais gautų pajamų, susijusių su darbo santykiais, bet ir nuo visų kitų per 2010 m. mokestinį laikotarpį gautų apmokestinamųjų pajamų, išskyrus GPMĮ 20 str. 7 dalyje nurodytas išimtis.

Gyventojas 2010 m. gavo 18000 Lt darbo užmokestį (neatėmus išskaičiuotų mokesčių) ir 2000 Lt dividendų. Jam taikytinas MNPD apskaičiuojamas taip:

1) pagal formulę apskaičiuojamas MNPD:

5640 - 0,2 x (20000 - 9600) = 3560 Lt,

2) apskaičiuojama MNPD dalis, tenkanti sausio-kovo mėn. (mėnesiams, kuriais gyventojas neturėjo teisės į didesnę NPD):

3560 x 3 / 12 = 890 Lt,

3) apskaičiuojamas visas taikytinas MNPD:

890 + 5400 (9 mėn. x 600 Lt) = 6290 Lt.

Visas MNPD yra 6290 Lt.

5.7. Ar nuolatinis Lietuvos gyventojas gali susigrąžinti per daug išskaičiuotą pajamų mokestį už praėjusius metus, jei jam nebuvo pritaikytas pagrindinis arba individualus NPD ir papildomas NPD?

NPD ir papildomas NPD taikomi apskaičiuojant apmokestinamas pajamas, gautas po 2003 m. sausio 1 d. Nuolatinis Lietuvos gyventojas turi teisę susigrąžinti per daug išskaičiuotą pajamų mokestį už penkerius praėjusius metus, pateikdamas atitinkamo mokestinio laikotarpio pajamų mokesčio deklaracijas arba patikslindamas atitinkamų mokestinių metų pateiktąsias deklaracijas.

5.8. Kaip apskaičiuojama metinio NPD dalis galutinai iš Lietuvos išvykstančiam nuolatiniam Lietuvos gyventojui?

Iš Lietuvos mokestiniu laikotarpiu (kalendoriniais metais) galutinai išvykstančio nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamoms taikoma tik metinio NPD dalis, apskaičiuojama remiantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 298 "Dėl pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 29 straipsnio 2 dalį deklaruojamoms pajamoms taikomos metinio neapmokestinamojo pajamų dydžio ir metinio papildomo neapmokestinamojo pajamų dydžio dalies apskaičiavimo tvarkos patvirtinimo" (Žin., 2002, Nr. 95-4145).

Ši dalis apskaičiuojama taip: metinio NPD suma dauginama iš dienų skaičiaus nuo mokestinio laikotarpio pradžios iki galutinio išvykimo dienos ir dalijama iš kalendorinių metų dienų skaičiaus.

Tarkim, kad pagal metinio NPD formulę apskaičiuotas metinis NPD, atsižvelgus į iki išvykimo dienos gautas pajamas, sudaro 3960 Lt. Galutinio išvykimo iš Lietuvos diena yra 2010 m. gegužės 10 d., t.y. 130 mokestinio laikotarpio diena. Taikytino metinio NPD dalies suma yra: 3960 x 130 / 365 = 1410,37 Lt.

5.9. Ar metinį NPD gali pritaikyti individualios įmonės savininkas?

Su darbo santykiais susijusioms pajamoms priskiriama individualios įmonės savininko iš individualios įmonės ir ūkinės bendrijos tikrojo nario iš ūkinės bendrijos per mokestinį laikotarpį faktiškai gauta (išsiimta) suma, nuo kurios skaičiuojamas VSD įmokos.

1. Valstybinei mokesčių inspekcijai pateiktoje 2010 m. mokestinio laikotarpio metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje kaip faktiškai gautas su darbo santykiais susijusias pajamas (02 pajamų rūšies kodas) individualios įmonės savininkas deklaravo 9600 Lt, o kaip pajamas, gautas iš šios įmonės apmokestintos pelno (27 pajamų rūšies kodas) - 10000 Lt. Mokestinio laikotarpio savininko apmokestinamosios pajamos - 19600.

Metinis NPD yra 3640 Lt (19600 - 9600; 10000 x 0,2; 5640 - 2000). Metinis NPD atimamas iš jo su darbo santykiais susijusių pajamų. Perskaičiuotos su darbo santykiais susijusias pajamas yra 5960 Lt (9600 - 3640). Nuo šių (deklaruotų 02 pajamų rūšies kodu) pajamų sumokėtinas pajamų mokestis yra 894 Lt (5960x0,15).

2. Individualios įmonės savininkas metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje kaip faktiškai gautas su darbo santykiais susijusias pajamas (02 pajamų rūšies kodas) deklaravo 9600 Lt. Kitų apmokestinamų pajamų per mokestinį laikotarpį jis negavo. Jam taikomas 5640 Lt metinis NPD (9600-9600;5640-0). Nuo šių (deklaruotų 02 pajamų rūšies kodu) pajamų sumokėtinas pajamų mokestis yra 594 Lt [9600-5640)x0,15].

5.10. Ar metinį NPD gali pritaikyti individualią veiklą vykdančias gyventojas?

Individualią veiklą vykdančias gyventojas pritaikyti metinį NPD galės, jeigu jis gavo su darbo santykiais susijusių pajamų, o jo metinės apmokestinamosios pajamos (GMP) nėra didesnės kaip 37800 Lt. Apskaičiuojant tokio gyventojų GMP, yra įskaičiuojamos tik tos individualios veiklos pajamos, kurioms taikomas 15 proc. pajamų mokesčio tarifas (t.y. pajamos iš laisvųjų profesijų veiklos ir vertybinių popierių pardavimo).

Apskaičiuojant pavyzdžiui, komercinę, gamybinę ar žemės ūkio individualią veiklą vykdančio gyventojų GMP, į jas neįskaičiuojamos pajamos iš tokios individualios veiklos. Todėl tokią veiklą vykdančias gyventojas galės pritaikyti metinį NPD, jeigu jis gavo su darbo santykių susijusių pajamų, o jo GMP nėra didesnės kaip 37800 Lt (žr. 2.6 punktą).

5.11. Kaip metinį NPD gali pritaikyti nenuolatinis Lietuvos gyventojas?

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, pageidaujantis pasinaudoti metiniu NPD, turi pateikti metinę nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio deklaraciją (GPM309 formą), vadovaudamasis metinės nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio deklaracijos GPM309 formos užpildymo ir pateikimo taisyklėmis, kurios patvirtintos VMI prie FM viršininko 2009 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. VA-82.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio deklaracijoje turi būti deklaruojamos ne tik Lietuvoje, bet ir užsienio valstybėse, gautos visos apmokestinamosios pajamos.

Kartu su deklaracija turi būti pateikti tos užsienio valstybės, kurios nuolatinis gyventojas yra deklaraciją teikiantis asmuo, mokesčių administratoriaus patvirtintas dokumentas apie jo per tą mokestinį laikotarpį, kurio deklaracija teikiama, gautas ir toje užsienio valstybėje apmokestintas pajamas. Jeigu per tą mokestinį laikotarpį nenuolatinis Lietuvos gyventojas negavo pajamų, nuo kurių užsienio valstybėje buvo sumokėtas pajamų mokestis ar jam tapatus mokestis, prie deklaracijos jis turi pridėti užsienio valstybės mokesčių administratoriaus šį faktą patvirtinantį dokumentą.

Nenuolatiniam Lietuvos gyventojui, kuriam yra taikytinas didesnis metinis NPD, jis pritaikomas pagal metinę pajamų mokesčio deklaraciją, kurioje turi būti deklaruojamos tik iš šaltinio Lietuvoje gautos pajamos, susijusios su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais.

6. KURIEMS GYVENTOJAMS NUSTATYTA PAREIGA PERSKAIČIUOTI METINĮ NPD?

6.1. Kada ir kodėl gyventojui atsiranda pareiga perskaičiuoti metinį NPD ir sumokėti pajamų mokestį?

Perskaičiuoti taikytiną metinį NPD ir sumokėti pajamų mokestį pareiga atsiranda tuo atveju, kai su darbo santykiais susijusių pajamų gavimo vietoje pritaikyto NPD suma yra didesnė už taikytiną metinį NPD, apskaičiuotą pagal metinio NPD formulę (žr. 2.6 punktą).

Metinis NPD, kitaip nei mėnesio NPD, apskaičiuojamas atsižvelgus ne tik į gautas su darbo santykiais susijusias pajamas, bet ir į visas metines apmokestinamasias pajamas (išskyrus paminėtas 2.6, 5.1, 5.3 punktuose).

6.2. Kokiais konkrečiais atvejais atsiranda pareiga perskaičiuoti metinį NPD?

Pareiga perskaičiuoti metinį NPD gali atsirasti dėl įvairių priežasčių, pavyzdžiui, ligos pašalpa gavusiam darbuotojui, jeigu pašalpa buvo išmokėta ne už visą kalendorinį mėnesį (darbdavys mėnesio NPD apskaičiuoja, įvertinęs tik darbo užmokestį, tačiau neįskaičiavęs ligos pašalpos), darbuotojui, tą patį mėnesį gavusiam pajamų iš skirtingų darbdavių, darbuotojui, kurio darbo užmokestis 2010 m. gerokai pasikeitė, dėl kitų rūšių pajamų gavimo, dėl gautų vienkartinį premijų ir pan. atvejais.

*1. Gyventojų darbo užmokestis (prieš mokesčius) - 1500 Lt. Įmonėje sausio-lapkričio mėn. jam buvo taikomas 330 Lt mėnesio NPD, apskaičiuotas pagal formulę:
Mėnesio NPD = 470 - 0,2 x (gyventojų mėnesio pajamos, susijusios su darbo santykiais - 800 Lt),*

(šiuo atveju: 1500-800; 700x0,2; 470-140).

Gyventojas 2010 m. gruodžio mėn. gavo darbo užmokestį ir 5000 Lt vienkartinę premiją. Gruodžio mėn. NPD netaikytas (mėnesio pajamos didesnės nei 3150 Lt).

Metinis NPD yra 2960 Lt, apskaičiuotas pagal formulę:

Metinis NPD = 5640 - 0,2 x (gyventojų metinės pajamos - 9600),

(šiuo atveju: 23000 (metinės pajamos) - 9600; 13400 x 0,2; 5640-2680).

Įmonėje pritaikyto NPD suma yra 3630 Lt (330 Lt x 11 mėn.), taigi ji 670 Lt (3630-2960) viršija metinį NPD. Nuo šios sumos gyventojas turi apskaičiuoti ir sumokėti 100,50 Lt (670x15/100) pajamų mokestį.

2. Gyventojų darbo užmokestis (prieš mokesčius) - 1200 Lt. Įmonėje kiekvieną mėnesį jam buvo taikomas 390 Lt NPD (1200-800; 400x0,2; 470-80). Iš viso pritaikyta 4680 Lt (390x12). Gyventojas per mokestinį laikotarpį gavo dar 6000 Lt autorinį atlyginimą. Jo metinės pajamos - 20400 Lt (14400 + 6000).

Metinis NPD yra 3480 Lt (20400 (metinės pajamos) - 9600; 10800x0,2; 5640-2160).

Įmonėje pritaikyto NPD suma yra 4680 Lt, taigi ji 1200 Lt (4680 - 3480) viršija metinį NPD. Nuo šios sumos gyventojas turi apskaičiuoti ir sumokėti 180 Lt (1200x15/100) pajamų mokestį.

6.3. Kas yra atsakingas už metinio NPD perskaičiavimą?

Pareiga perskaičiuoti metinį NPD ir papildomai sumokėti pajamų mokestį yra nustatyta gyventojui, kuriam mokestiniu laikotarpiu su darbo santykiais susijusių pajamų gavimo vietoje buvo taikyti NPD.

6.4. Kaip perskaičiuoti metinį NPD ir sumokėtiną pajamų mokestį?

Metinis NPD ir mokėtinas pajamų mokestis perskaičiuojamas gyventojų metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje. Atitinkamo mokestinio laikotarpio deklaracija turi būti pateikta mokesčių administratoriui iki kito mokestinio laikotarpio gegužės 1 d. Iki šios datos privaloma sumokėti ir joje apskaičiuotą pajamų mokestį.

2010 m. mokestinio laikotarpio metinę pajamų mokesčio deklaraciją pateikti ir joje apskaičiuotą pajamų mokestį sumokėti privaloma iki 2011 m. gegužės 2 d.

6.5. Kokioje deklaracijoje perskaičiuojamas metinis NPD ir pajamų mokestis?

Metinis NPD perskaičiuojamas ir sumokėtinas pajamų mokestis apskaičiuojamas metinės pajamų deklaracijos GPM308 formoje, patvirtintoje Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2009 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. VA-96.

Gyventojui, pildančiam Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos interneto svetainėje (adresu: www.vmi.lt) pateiktą metinės pajamų deklaracijos GPM308 formos šabloną, metinis NPD ir mokėtinas pajamų mokestis apskaičiuojamas automatiškai.

6.6. Ką gyventojui reikia deklaruoti metinėje pajamų deklaracijoje?

Metinėje pajamų deklaracijoje turi būti deklaruojamos visos per mokestinį laikotarpį gautos apmokestinamosios pajamos, nuo jų išskaičiuotas ar kito asmens lėšomis už gyventoją sumokėtas ir paties gyventojų sumokėtas pajamų mokestis. Taip pat būtina deklaruoti tokias neapmokestinamas pajamas, kurios nenurodytos Nedeklaruojamų neapmokestinamųjų pajamų sąrašė. Šis sąrašas patvirtintas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2009 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. VA-96.

6.7. Kaip patikrinti, ar reikia perskaičiuoti metinį NPD?

Patikrinti, ar 2010 m. faktiškai pritaikyto NPD suma neviršija metinio NPD sumos ir ar dėl to neatsiranda papildomai primokėtinas pajamų mokestis, galima užpildžius metinės pajamų deklaracijos GPM308 formą. Tai atlikti patogiau pagal mokesčių administratoriaus elektroninių paslaugų vartotojams preliminarioje deklaracijoje pateiktus duomenis. Jeigu joje pateikti ne visi reikalingi duomenys apie gyventojų pajamas, deklaracija turi būti papildyta. Elektroninėmis paslaugomis nesinaudojantys gyventojai reikalingos informacijos gali teirautis teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje.

7. PAPILDOMO NEAPMOKESTINAMOJO PAJAMŲ DYDŽIO TAIKYMO YPATUMAI

7.1. Ar gali gyventojas, gavęs tik nesusijusių su darbo santykiais apmokestinamųjų pajamų, prisitaikyti papildomą NPD?

Mėnesio papildomas NPD mokestiniu laikotarpiu netaikomas gyventojui, gaunančiam tik nesusijusių su darbo santykiais apmokestinamųjų pajamų, pavyzdžiui, gaunančiam tik autorinius atlyginimus ar turto nuomos pajamų.

Metinis papildomas NPD kitokių apmokestinamųjų pajamų gavusiam (išskyrus gavusiam tik dividendus) nuolatiniam Lietuvos gyventojui taikomas mokestiniam laikotarpiui pasibaigus pagal jo metinę pajamų mokesčio deklaraciją.

Vaikus auginantis gyventojas A 2010 m. mokestiniu laikotarpiu gavo pajamų tik iš vykdomos antstolio individualios veiklos.

Vaikus auginantis gyventojas B 2010 m. mokestiniu laikotarpiu gavo tik autorinius atlyginimus.

Gyventojams A ir B taikomas metinis papildomas NPD .

Vaikus auginantis gyventojas M 2010 m. mokestiniu laikotarpiu gavo tik dividendų. Papildomas NPD jam netaikomas.

7.2. Kaip mokestiniu laikotarpiu kiekvienam iš tėvų taikomas papildomas NPD?

Mokestinio laikotarpio papildomas NPD už auginamus vaikus (per mėnesį: 100 Lt - už pirmą, po 200 Lt - už antrą ir kiekvieną paskesnį) taikomas dalijant papildomo NPD sumą kiekvienam iš tėvų (tėvių) per pusę.

Sutuoktiniai 2009 m. įsivaikino ir augina vieną įvaikį. Kiekvienam iš sutuoktinių (įtėviui ir įmotei), auginančiam įvaikį iki 18 metų, papildomas NPD - po 50 Lt (100/2; per mėnesį) taikomas mokestiniu laikotarpiu, jeigu šie gyventojai gauna pajamų, susijusių su darbo santykiais.

7.3. Ar taikomi papildomi NPD nesusituokusiems vaiką auginantiems gyventojams?

Papildomi NPD taikomi vaikus (įvaikius) auginantiems tėvams (įtėviams), nesvarbu, ar jie vaikus augina santuokoje, ar yra nesusituokę.

7.4. Kaip ir koks PNPD taikomas už globojamus vaikus?

Globėjams (rūpintojams) už globojamus vaikus papildomi NPD netaikomi.

7.5. Nuo kada pradedamas taikyti didesnis papildomas NPD?

Atsiradus teisei į didesnę papildomą NPD, šis dydis pradedamas taikyti nuo kito mėnesio nei atsirado teisė į jį. Nuolatinis Lietuvos gyventojas privalo darbdaviui pateikti patikslintą prašymą.

1. Gyventojas augina tris vaikus iki 18 metų. Jam kartu su sutuoktine (vaikų motina) taikoma po ½ papildomo NPD - 250 Lt (100+200+200; 500/2) .

Gyventojas 2010 m. liepos mėnesį darbdaviui pateikė ketvirto vaiko gimimo dokumentus ir patikslino prašymą dėl papildomo NPD taikymo. Darbdavys didesnę - 350 Lt (100+200+200+200; 700/2) papildomą NPD pradės taikyti nuo 2010 m. rugpjūčio mėnesio, t.y. pirmą kartą didesnis (už keturis vaikus) papildomas NPD bus atimtas iš gyventojų rugpjūčio mėnesį gautų pajamų, susijusių su darbo santykiais.

7.6. Kaip apskaičiuojamas papildomas NPD, jeigu vieną vaiką kartu su sutuoktine auginančiam gyventojui 2010 m. vasario 15 d. gimė antras vaikas?

Darbdavys gyventojui taikytiną didesnę PNP (150 Lt) pradės taikyti nuo 2010 m. kovo mėnesio, neatsižvelgdamas į tai, ar kovo mėnesį darbuotojui bus išmokamas atlyginimas už vasario mėnesį, ar atlyginimas už kovo mėnesį.

Darbuotojas 2010 m. turi teisę į dešimt didesnių (po 150 Lt) PNP ir į du 50 Lt PNP. Visas metinis papildomas NPD yra 1600 Lt (10x150; 2 x 50).

Darbdavio ir darbuotojo susitarimu, mokėtinas pajamų mokestis nuo per daug pritaikyto PNP gali būti perskaičiuojamas įmonėje ir sumokamas į biudžetą iki atitinkamo mokesčio laikotarpio pabaigos.

7.7. Nuo kada nustojama taikyti papildomą NPD?

Pasibaigus gyventojų teisei į papildomą NPD, šis dydis nustojamas taikyti nuo kito mėnesio nei pasibaigė teisė į jį.

Gyventojas auginamam vaikui 2010 m. rugsėjo 19 d. sukanka 18 metų. Vaikas dieninėje bendrojo lavinimo mokykloje nebesimoko. Šiam gyventojui išmokant 2010 m. spalio mėnesį darbo užmokestį papildomas NPD netaikomas, jeigu 2010 m. mokesčinių laikotarpių buvo pritaikyti 9 mėnesių (sausio - rugsėjo mėnesių) papildomi NPD.

7.8. Ką turi daryti gyventojas, kurio teisė į papildomą NPD pasibaigia arba kuriam tokia teisė atsiranda?

Nuolatinis Lietuvos gyventojas privalo darbdaviui pateikti prašymą netaikyti papildomo NPD (arba pradėti taikyti papildomą NPD, arba pradėti taikyti didesnę NPD). Darbdaviui taip pat turi būti pateikti teisė į papildomą ar į didesnę papildomą NPD patvirtinantys dokumentai.

7.9. Kada nustojamas taikyti papildomas NPD vyresniam kaip 18 metų vaikui (įvaikiui), besimokančiam dieninėje bendrojo lavinimo mokykloje?

Papildomas NPD, susijęs su dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose besimokančių auginamų vaikų skaičiumi, tėvams (įtėviams) taikomas iki tol, kol jų vaikai baigia minėtas mokyklas. Mokyklos baigimą patvirtina dokumentai (brandos atestatas ir pan.), kurie išduodami Švietimo ir mokslo ministerijos nustatyta tvarka. Tokie dokumentai išduodami ne vėliau kaip liepos mėnesį, todėl papildomas NPD liepos mėnesį dar taikomas. Nustojamas taikyti rugpjūčio mėnesį, t.y. papildomas NPD už auginamą vaiką yra taikomas atitinkamo mokestinio laikotarpio 7 mėnesius.

7.10. Kokios mokyklos priskiriamos prie bendrojo lavinimo mokyklų?

Kaip nustatyta Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (Žin., 1991, Nr. 23-593, 2003, Nr. 63-2853) 41 straipsnyje, prie bendrojo lavinimo mokyklų priskiriamos gimnazijos, konservatorijos, vidurinės mokyklos, pagrindinės mokyklos, jaunimo mokyklos, pradinės mokyklos ir mokyklos-darželiai. Papildomas NPD taikomas, jei vyresnis kaip 18 metų vaikas mokosi tokioje dieninėje mokykloje.

7.11. Ar taikomas papildomas NPD kitoms nei susijusioms su darbo santykiais iš darbdavio gautoms pajamoms?

Nesusijusioms su darbo santykiais apmokestinamosioms pajamoms, net ir gaunamoms iš darbdavio, papildomas NPD mokestiniu laikotarpiu netaikomas. Jeigu mokestiniu laikotarpiu metinis papildomas NPD pritaikomas ne visas, tai visą jį prisitaikyti gyventojas galės, pateikęs metinę pajamų mokesčio deklaraciją.

Vaikus iki 18 metų auginantis gyventojas gauna iš darbdavio su darbo santykiais susijusių pajamų ir turto (automobilio) nuomos pajamų. Papildomas NPD taikomas tik su darbo santykiais susijusioms pajamoms.

7.12. Ar papildomas NPD priklauso nuo gaunamų pajamų dydžio?

Kitaip nei NPD, papildomas (mėnesio ir metinis) NPD nuolatiniais Lietuvos gyventojams taikomas neatsižvelgiant į jų gaunamų pajamų dydį.

7.13. Į kokias mėnesio pajamas atsižvelgiama, taikant papildomą NPD?

Taikant NPD, atsižvelgiama tik į kas mėnesį mokamą darbo užmokestį (su priedais ir priemokomis), neįskaitant atsitiktinio pobūdžio išmokų (pvz., prizų ar dovanų). Papildomas NPD mokestiniu laikotarpiu taikomas analogiškai, t. y. papildomo NPD suma yra mažinamas tik kas mėnesį mokamas darbo užmokestis (su priedais ir priemokomis).

7.14. Koks asmuo laikomas vienas auginantis vaiką?

Visas papildomas NPD (100 Lt - už pirmą, po 200 Lt - už antrą ir kiekvieną paskesnę) taikomas tėvui (įtėviui), motinai (įmotei), kuris savo ar įvaikintą vaiką augina vienas: yra našlys (našlė), išsituokęs, su kuriuo teismo sprendimu nustatyta vaiko gyvenamoji vieta, santuokos su vaiko tėvu (motina) nesudaręs gyventojas, vaiką auginantis vienas. Gyventojams, kurie nėra nutraukę santuokos, gali būti taikomas visas papildomas NPD, jei jų sutuoktiniai: atlieka bausmę įkalinimo įstaigoje, teismo yra pripažinti nežinia kur esančiais, įstatymų nustatyta tvarka yra pripažinti neveiksniais, teismas yra patvirtinęs gyvenimą skyrium (separaciją), teismas yra atskyręs vaiką nuo tėvo ar motinos arba vienam iš tėvų yra apribojęs tėvų valdžią ir panašiais atvejais, kai pateikiami dokumentai, pagrindžiantys aplinkybę, kad tėvas ar motina vaiką augina vienas.

Tuo atveju, kai minimi asmenys, vieni auginantys vaikus (įvaikius) iki 18 metų, taip pat vyresnius, jeigu jie mokosi dieninėje bendrojo lavinimo mokykloje, sudaro naują santuoką ir jų vaikai neįvaikinami, tai jiems toliau taikomas visas papildomas NPD.

7.15. Kokius dokumentus turi pateikti tėvai (įtėviai), auginantys vaikus?

Tam, kad papildomas NPD tėvams (įtėviams), auginantiems vaikus (įvaikius), mokestiniu laikotarpiu būtų taikomas pagrįstai, jie darbdaviui turi pateikti ne tik prašymą taikyti papildomą NPD, bet ir teisę į jį patvirtinančius dokumentus: vaikų gimimo ar įvaikinimo dokumentų nuorašus, pažymą apie šeiminei padėtį (išduotą Gyventojų registro tarnybos, pastatą eksploatuojančios ar kitos įstaigos), visų šeimos narių deklaruotą gyvenamąją vietą bei datą, teismo sprendimą ir pan., kurių pagrindu galima nustatyti vaiko (įvaikio) auginimo aplinkybes. Kai vaikas (įvaikis) yra vyresnis kaip 18 metų ir mokosi dieninėje bendrojo lavinimo mokykloje, pateikiama ir bendrojo lavinimo mokyklos išduota pažyma, kad vaikas (įvaikis) mokosi dieninėje bendrojo lavinimo mokykloje.

7.16. Ar būtina pateikti darbdaviui pažymą apie šeiminei padėtį, jeigu vaiką kartu auginantys tėvai pateikia vaiko gimimo liudijimą?

Vaikus kartu auginantys tėvai turėtų pateikti tik prašymą taikyti papildomą NPD ir vaikų gimimo liudijimus (kopijas). Dokumentų apie šeiminei padėtį tokiais atvejais nebūtina pridėti.

7.17. Kokius dokumentus turi pateikti gyventojas, vienas auginantis vaikus?

Vienas vaikus auginantis gyventojas turėtų pateikti: vaiko (įvaikio) gimimo dokumentų kopijas, pažymą iš mokyklos, jeigu vaikas (įvaikis) yra vyresnis kaip 18 metų ir mokosi dieninėje bendrojo lavinimo mokykloje, ištuokos liudijimą, teismo sprendimą arba teismo patvirtintą tėvų sutartį, kurioje nurodoma, su kuriuo iš tėvų nustatoma vaiko (įvaikio) gyvenamoji vieta. Jei teismo sprendimo nėra, asmuo gali pateikti pažymą (išduotą Gyventojų registro tarnybos, pastatą eksploatuojančios ar kitos įstaigos) apie šeiminei padėtį, šeimos narių deklaruotą gyvenamąją vietą ir datą. Pavyzdžiui, santuokos nenutraukęs asmuo, kurio sutuoktinis atlieka bausmę įkalinimo įstaigoje, turėtų pateikti įkalinimo įstaigos išduotą dokumentą, patvirtinantį, jog asmuo tam tikrą laikotarpį atlieka bausmę.

7.18. Ar taikomas papildomas NPD gyventojai, auginančiai ištekėjusią 18 metų nesukakusią dukterį, turinčią vaiką?

Teisę į papildomą NPD turi nuolatiniai Lietuvos gyventojai - tėvai (įtėviai), auginantys savo ar įvaikintus vaikus iki 18 metų ir vyresnius, besimokančius dieninėje bendrojo lavinimo vidurinėje mokykloje. Taigi teisė į papildomą NPD yra siejama su turimu ir auginamų vaikų (įvaikių) amžiumi, o jiems sukakus 18 metų - su mokymusi dieninėje bendrojo lavinimo mokykloje. Todėl gyventojai, auginančiai 18 metų nesukakusią ar vyresnę, besimokančią dieninėje bendrojo lavinimo mokykloje, ištekėjusią dukrą, gali būti taikomas papildomas NPD, o jei ir pastaroji augina vaiką, papildomas NPD gali būti taikomas ir jai.

7.19. Kaip taikomas papildomas mėnesio NPD sutuoktiniams, auginantiems bendrą vaiką ir vaiką iš ankstesnės sutuoktinės santuokos, jeigu patėvis vaiko neįvaikino?

Papildomas NPD netaikomas patėviams (pamotėms), kurie savo sutuoktinių iš ankstesnės santuokos turimų vaikų neįvaikino.

Gyventoja augina du vaikus iki 18 metų - vienas iš pirmos santuokos, kitas iš antros santuokos. Ji yra susituokusi su antruoju vyru, kuris vaiko iš pirmos santuokos neįvaikino. Gyventoja, kaip viena auginanti vaiką iš pirmosios santuokos, turi teisę į visą 100 Lt mėnesio papildomą NPD ir 100 Lt (½ papildomo NPD, priklausančio už antrą vaiką). Sutuoktiniui, kaip tėvui, kartu su sutuoktine auginančiam vieną vaiką, priklauso ½ mėnesio papildomo NPD už vieną vaiką, t.y. 50 Lt per mėnesį.

Metinis papildomas NPD sudarys: 2400 Lt - sutuoktinei, 600 Lt - sutuoktiniui.

Metiniu papildomu NPD (1200 Lt) už pirmą sutuoktinės auginamą vaiką sutuoktinis pasinaudoti negalės. Tik už antrą kartu auginamą vaiką (tėvui - tai pirmas vaikas) metinis papildomas NPD - 1800 Lt (1200+600) gali būti taikomas sutuoktinių pasirinktu santykiu.

7.20. Ar gali visą metinį papildomą NPD prisitaikyti tik vienas iš tėvų?

Visą metinį papildomą NPD (1200 Lt už pirmą ir dar po 2400 Lt - už antrą ir kiekvieną paskesnę vaiką) gali prisitaikyti vienas iš tėvų mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, pateikdamas metinę pajamų mokesčio deklaraciją. Pavyzdžiui, visą papildomą NPD prisitaikyti gali vienas iš tėvų, kai motina (tėvas) mokestiniu laikotarpiu gavo vien kitų nei susijusių su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais pajamų, negavo pajamų, gavo vien neapmokestinamų pajamų ir (ar) pajamų iš veiklos, vykdomos įsigijus verslo liudijimą, gavo nepakankamai apmokestinamųjų pajamų; gavo tik dividendų). Mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, metinis papildomas NPD gali būti atimamas iš tėvo (motinos, įtėvio, įmotės) pajamų jų pasirinktu santykiu.

1. Gyventojas pageidauja prisitaikyti sutuoktinei priklausančio papildomo NPD dalimi - 600 Lt (50 Lt x 12) už kartu auginamą vaiką. Jis pateikia metinę pajamų mokesčio deklaraciją ir kaip taikytiną metinį papildomą NPD nurodo visą abiem tėvams už auginamą vaiką priklausančią jo sumą - 1200 Lt (100 Lt x 12 mėn.). Su darbo santykiais susijusių pajamų gavimo vietoje mokestiniu laikotarpiu jam buvo taikoma ½ papildomo NPD. Pasinaudojus ir sutuoktinei priklausančia metinio papildomo NPD dalimi (600 Lt), jo apmokestinamosios pajamos sumažinamos, todėl nuo 600 Lt sumos apskaičiuojama 90 Lt (600 Lt x 15/100) pajamų mokesčio permoka.

2. Sutuoktiniai augina vieną vaiką iki 18 metų. Motina 2010 m. dirbo tik du mėnesius, todėl jai per 2010 m. mokestinį laikotarpį buvo pritaikyta 100 Lt papildomo NPD. Pajamas deklaruojantis jos sutuoktinis pageidauja prisitaikyti jam priklausančią papildomo NPD dalį - 600 Lt (50x12) ir sutuoktinės nepasinaudotą papildomą NPD dalį - 500 Lt (50x10). Kaip taikytiną metinį papildomą NPD metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje jis nurodo 1100 Lt.

7.21. Ar taikomas papildomas NPD išsiskyrusiam asmeniui, turinčiam vaikų?

Išsiskyręs asmuo, su kurio buvusiu sutuoktiniu gyvena vaikas (t.y. su kuriuo teismo sprendimu nustatyta vaiko gyvenamoji vieta), nors ir prisideda prie vaiko materialinio išlaikymo bei auginimo, tačiau nelaikomas auginančiu vaiką, todėl papildomas NPD jam netaikomas.

Sutuoktiniai, kartu auginę du vaikus, 2010 m. išsiskyrė. Teismo sprendimu vaikų gyvenamoji vieta nustatyta su motina. Nuo kito mėnesio po teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos tėvui papildomas NPD negali būti taikomas, nes laikoma, kad vaikus motina augina viena. Jai priklauso visas 300 Lt (100+200) mėnesio papildomas NPD.

7.22. Jeigu asmeniui yra taikomas didesnis NPD dėl nustatyto 30-55 proc. darbingumo lygio, ar jam taikomas ir papildomas NPD?

Papildomas NPD taikomas ir asmenims, kuriems nustatytas 0-25 procentų darbingumo lygis, ar senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis, asmenims, kuriems nustatytas 30-55 procentų darbingumo lygis, ar senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas vidutinių ar nedidelių specialiųjų poreikių lygis, kurie augina vaikus (įvaikius) iki 18 metų, taip pat vyresnius, besimokančius dieninėje bendrojo lavinimo mokykloje.

Gyventoja, kuriai nustatytas 30-55 procentų darbingumo lygis, viena augina vaiką iki 18 metų. Gyventojai taikomas 600 Lt mėnesio NPD ir, kaip motinai, vienai auginančiai vaiką, 100 Lt mėnesio papildomas NPD.

7.23. Kaip apskaičiuojamas ir taikomas metinis papildomas NPD?

Metinis papildomas NPD apskaičiuojamas sudėjus atitinkamų mokestinio laikotarpio mėnesių papildomus NPD. Mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, metinis papildomas NPD gali būti atimamas ne tik iš su darbo santykiais susijusių pajamų, bet ir iš kitokių apmokestinamųjų pajamų, išskyrus pajamas iš paskirstytojo pelno (dividendus). Vadinasi, metiniu papildomu NPD pasinaudoti gali ir gyventojai, negavę su darbo santykiais susijusių pajamų, tačiau gavę, pavyzdžiui, individualios veiklos pajamų ar autorinius atlyginimus.

7.24. Kaip pagal pateiktą situaciją taikomas papildomas NPD?

Gyventojas auginamam vaikui 2010 m. rugsėjo 19 d. sukanka 18 metų. Jis dieninėje bendrojo lavinimo mokykloje nebesimoko.

Šiam gyventojui išmokant 2010 m. spalio mėnesio darbo užmokestį papildomas NPD netaikomas, jeigu 2010 m. mokestinį laikotarpį jam buvo pritaikyti 9 mėnesių (sausio - rugsėjo mėnesių) papildomi NPD.

7.25. Ar galima mokestiniu laikotarpiu pritaikyti dėl padarytos klaidos per mažai pritaikytą papildomą NPD arba papildomai apmokestinti dėl pritaikyto per didelio papildomo NPD ankstesnį mėnesį (ankstesniais mėnesiais) darbuotojui išmokėtas išmokas?

Darbdavio ir darbuotojo susitarimu, mokėtinas pajamų mokestis nuo per daug/per mažai pritaikyto papildomo NPD gali būti perskaičiuojamas įmonėje (įstaigoje) ir sumokamas į biudžetą iki to paties mokestinio laikotarpio pabaigos.

7.26. Kaip apskaičiuojama metinio papildomo NPD dalis galutinai iš Lietuvos išvykstančiam nuolatiniam Lietuvos gyventojui?

Iš Lietuvos mokestiniu laikotarpiu (kalendoriniais metais) galutinai išvykstančio nuolatinio Lietuvos gyventojas pajamoms taikoma tik metinio papildomo NPD dalis, apskaičiuojama remiantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 298 "Dėl pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 29 straipsnio 2 dalį deklaruojamoms pajamoms taikomos metinio neapmokestinamojo pajamų dydžio ir metinio papildomo neapmokestinamojo pajamų dydžio dalies apskaičiavimo tvarkos patvirtinimo" (Žin., 2002, Nr. 95-4145).

Ši dalis apskaičiuojama taip: metinio papildomo NPD suma dauginama iš dienų skaičiaus nuo mokestinio laikotarpio pradžios iki galutinio išvykimo dienos ir dalijama iš kalendorinių metų dienų skaičiaus.

Galutinai iš Lietuvos išvykstanti nuolatinė Lietuvos gyventojas, viena auginanti du vaikus, turi teisę į 300 Lt (per mėnesį) papildomą NPD. Visas metinis papildomas NPD sudarytų 3600 Lt. Galutinio išvykimo iš Lietuvos diena yra 2010 m. rugpjūčio 29 d., t.y. 241 mokestinio laikotarpio diena. Taikytino metinio papildomo NPD suma yra: $3600 \times 241 / 365 = 2376,99$ Lt.

Susiję leidiniai

"Kas yra nuolatinis Lietuvos gyventojas pajamų mokesčio mokėjimo ir deklaravimo tikslais".